

SLOVENSKI NAROD.

»Kaj vsak dan zvečer, izimši nedelje in pravnika, ter velja po pošti prejeman za avstro-ugarske dežele na vsa leta 25 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 50 h, na en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, na en mesec 2 K, kdor hoče sam ponj, plača za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, na en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljave naročnine se ne odira. — Za ostanila se plačuje od peterostopne peti-vrste po 12 h, če se ostanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Zokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravitelstvo je v Knafljovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadst., upravitelstvo pa v pritličju. — Upravitelstvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, ostanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10. h.

Upravitelstva telefon št. 85.

Zopet eno mesto odjedli.

Pred kratkim se je izvršilo prav na tistem sodno imenovanje, s katerim je justični minister dr. Klein, ponižni sluga nemške nacionalne politike, nalašč prezrl slovensko pravico in odločil v kvar pravosodja. Slo se je za imenovanje dvornega svetnika pri najvišjem sodišču namesto v pokoj stopivšega Antona pl. Karnitschnigga. To mesto je pa eno izmed tistih, ki so rezervirana za referente v slovenskih pravnih zadevah, dohajajočih iz okoliša graškega nadsodišča na vrhovno sodišče. Saj jih ni veliko, samo štirje dvorni svetniki so določeni, da morajo znati slovenski glede na pravosodje na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem. To je zares minimalno, pravzaprav nezadostno, kajti praksa kaže, da v naših pravnih ni izlepa pričakati vrhovnosodne rešitve, naj se »naši« dvorni svetniki še tako mučijo noč in dan. Ali določeno je tako in grof Gleispach, ko je bil še živ in vsegamočen, je celo lisjaško operiral s to »slovensko« četvorico svetnikov pri najvišjem sodišču. Dejal je: če prištevamo k tej četvorici še mesto višjega državnega pravdnika in mesto podpredsednika višjega deželnega sodišča v Gradcu, potem imajo Slovenci šest mest v. činovnega razreda; to pa ni pravo razmerje za advancement Nemcev in zato je treba tudi predsednika okrožnega sodišča v Ljubnu postaviti v V. činovni razred in dati Nemcem nadaljnjo koncesijo s tem, da se zanje pomenijo številni službeni mest v VI. činovnem razredu. In tako se je zgodilo, kakor je grof Gleispach hotel. Kaka sleparija se je tu uganjala s primerjanjem slovanskih in nemških dvornosvetniških mest, je znano. Saj je danes na omenjenih šestih mestih ni nobenega Slovenca, ampak zavzemajo jih sami pristni Nemci in celo taki, ki jim je slovenski narod in njegovo teženje za enakopravnostjo od nekdaj trn v peti. Kriva je naša pasje ponižna politika: zahtevali smo in se zadovoljili, da naši justični uradniki znajo kolikor toliko slovenski, pa naj si bodo naši rojaki ali ne, naši politični prijatelji ali pa sovražniki, namestu da bi tudi mi kakor Nemci uveljavljali načelo, da morajo tudi sinovi iz našega naroda avanzirati in tudi z najvišjih pravosodnih mest sediti v naših zadevah. Zato pa, akoravno so naši zastopniki podpirali vse vlade, imamo zadnjih dvajset let sistem, kojega posledice je nadsodišče v

Gradcu in kojega posledica so, da Nemci, ki so se za silo priučili slovenskemu uradovanju, sede na važnih »slovenskih« mestih v Gradcu in na Dunaju, dočim se slovenski sodniki, če se jih že ne more pri advancementu prezreti, odpravljajo z naslovi in značaji, samo da ostanajo na Kranjskem. To je naravnost vnebovpijoča krivica, ki se godi slovenski narodnosti v popreju Gleispachovem, sedaj Pitreichovem pašniku!

Toda vrnimo se k »slovenski« četvorici dvornih svetnikov pri najvišjem sodišču. Hoteli smo le konstatirati, da je bilo že svoje dni določenih četrto dvornih svetnikov, katerih je neizogibno potreba za reševanje slovenskih pravnih zadev iz okrožja graškega nadsodišča. Seveda ni bilo med njimi še nobenega Slovenca, kajti pot k vrhovnemu sodišču gre preko Gradca in tukaj že skrbe, da se vsakemu Slovincu pravosodno zavali na cesto dovolj velika skala. »Slovenski« dvorni svetniki so bili doslej le Nemci, ki so se, dasi večinoma zagrizeni nasprotniki slovenstva, zavoljo ljubega kruha, naučili le toliko slovensčine, da so se v slovenskih aktih spoznali. Ali tudi na to kvalifikacijo se ni vedno pazilo. Ko se je pred leti izpraznilo od četvorice mesto dvornega svetnika dra. Leitmaierja, ki je znal dobro slovenski, je bilo seveda na razpolago dovolj slovenskih, odnosno slovensčine večjih kompetentov. Dobil pa je mesto Nemec pl. Karnitschnigg, o katerem se je kmalu izkazalo, da ni kvalifikovan za to mesto, ker ni bil več slovenskega jezika in torej ni mogel reševati slovenskih aktov. Pravim: izkazalo se je, ker pripoveduje se, da so protektorji pl. Karnitschnigga trdili, da ta kompetent zna tudi slovenski. Znano je, da je bila radi tega ostra debata v dotičnem senatu vrhovnega sodišča, kajti odlični člani so zahtevali iz ozirov na pravosodje popolno znanje slovensčine, in predlog za Karnitschnigga je obveljal le »per vota paria«. Justični minister, ki se skrbno ozira na politiko, osebno na graško, tudi v tem slučaju nervozno delujočo, je predlagal seveda na najvišje mesto istega pl. Karnitschnigga, ki je bil tudi potem imenovan za »slovenskega« dvornega svetnika. Kaj za to, da se je izkazal nesposobnega za referate v slovenskih stvareh? So pač te stvari čaka le, da so jih podelali ostali trije »slovenski« referenti, saj pravosodje za potrpežljive Slovence prenaša tudi počasen »tempo«. Poglavitno je bilo rešeno in doseženo: Nemci so z imenovanjem pl. Karnitschnigga dobili posest enega slovenskega dvorno-svetniškega mesta, nepristno »clam!« posest sicer, toda s sodelovanjem justičnega ministrstva, najvišje pravosodne oblasti!

»Beatitudo possessionis« se je že izkoristila. Na mesto »slovenskega« dvornega svetnika za naslednika pl. Karnitschnigga je bil pred kratkim imenovan trd Nemec, višjesedni svetnik dr. Avgust Hesse iz Gradca. Vse po znanem receptu. Na vrsti je bil za dvornega svetnika višjesedni svetnik dr. Fohn v Gradcu, ki je bil še lani v Ljubljani in uživa po pravici sloves odličnega sodnika, vse-skozi pravičnega. Ali rojen Slovenec je, pa to je tudi vse. Nikdar ni kazal svoje narodnosti, kaj še, da bi se bil zanj eksponiral. Le toliko se je »pregrešil«, da je službujoč poprej na Štajerskem ni hotel z nemško-nacionalnimi sodniki »tuliti«. In ker ni bil »vaschecht«, so ga poslali na Kranjsko in ga tukaj pustili avanzirati za višjesodnega svetnika. Akoravno se je v Ljubljani dosledno izogibal slovenske družbe in dokazal popolno svojo politično indiferentnost, vendar je le z veliko težavo dosegel lani premeščenje k nadsodišču v Gradcu, odkoder je mogoče avanzirati k vrhovnemu sodišču. Vsak pravičen človek je moral misliti, da tak kvalifikovan nadsvetnik mora dobiti izprazneno mesto dvornega svetnika. Toda politika je drugače hotela in tej politiki je prišlo na pomoč naključje, da je g. nadsvetnik dr. Fohn ob času kompetence zbolel. Visokigospodje so seveda to okolnost »pomilovali« in gosp. nadsvetniku dali naslov in značaj dvornega svetnika. S tem je bila »osebna« ovira odstranjena, — za stvar, namreč za to, da spada na izprazneno mesto slovenskega zmožen sodnik, se pa justični minister ni brigal, akoravno se je tudi v tem slučaju od strani vrhovnega sodišča opozarjalo na potrebo slovenskega referenta. Nasprotna stran je morala zmagati: definitivno je bilo treba število »slovenskih« dvornih svetnikov prikrajšati s tem, da se na četrto mesto zopet imenuje Nemec Hesse, in sicer tak, o katerem je celo vsak dvom izključen, da bi mogel sodelovati pri rešitvah slovenskih pravnih zadev. To je pravica, da se bog smili! To je pravica, ki baje celo nemško-nacionalnim Slovincem pri graškem nadsodišču ni všeč, kajti namesto »obolelega« dr. Fohna bi pač moral dobiti eden izmed njih »slovensko«

mesto pri vrhovnem sodišču. Pomilujmo! Pa taka pravica se masčuje in se bo tudi enkrat masčevala nad justičnim ministrom. Naj vendar enkrat naši vladni poslanci pomislijo, da podpirajo tudi — dra. Kleina.

Odkrita beseda.

Iz Gradca, 12. dec.

Kadarkoli človek sliši besedo »jugoslovanska vzajemnost«, mu zaigra lahen smehljaj na ustnicah. Ne hote namreč se spomni človek pri tej besedi vseh onih visokoletnih besed, ki so se izgovorile na rovaš temu pojmu, na misel mu pridejo vse napitnice in navdušeni govori ter plamteti članki, ki so govorili o tej tako lepi, a tako zanemarjeni ideji.

V novejšem času se zdi, da dobiva ideja jugoslovanske vzajemnosti konkretnije oblike. Prodrla je že skoro splošno misel, da same besede ne bodo nikdar rešile jugoslovanskih narodov, ampak da je potreba dela, organiziranega dela na kulturnem, gospodarskem in političnem polju. In v to svrhu so se že storili na več straneh primerni koraki.

A vendar je še en sloj, ki še ni uvidel tega, ki še vedno sanja pri penicilih se časa o raznih »brača«, v resnici pa pogosto nastopa tako, da te »brače« ne samo ne pomaga, ampak jim še celo pokvari, kar so sami dosegli.

Čitatelji »Slovenskega Naroda« se še gotovo spominjajo zadnjih dijaških nemirov na dunajski in graški univerzi. Poročalo se je že takrat, da je bil del jugoslovanskega dijaštva tako zaslepljen — da rabim mil izraz — da je pustil slovensko in z njim zrušeno srbsko dijaštvo na cedilu, da celo desavuiralga je. In kateri del je bil to? To sta bili hrvaški akademični društvi »Zvonimir« na Dunaju in »Hrvatska« v Gradcu.

Ti dve dijaški društvi stojita že dolgo časa v nekakem čudnem razmerju napram drugim slovanskim akademičnim društvom.

Težke so besede, ki jih moramo izgovoriti na rovaš hrvaških dijakov teh društev, toda pameten zdravnik izreže rajši rano, kot da bi čakal, da se razširi in tako inficira še druge dele organizma.

Jugoslovansko dijaštvo v Gradcu, združeno v akademičnih društvih

»Tabor«, »Triglav« in »Srbadija«, je danes poslalo akademičnemu društvu »Hrvatska« sledečo izjavo:

Izjava.

Jugoslovansko dijaštvo zbrano v spodaj podpisanih akademičnih društvih izjavlja:

1. Društvo »Hrvatska« je kršilo jugoslovansko vzajemnost s tem, da njen zastopnik ni hotel podpisati spomenice, ki so jo izročili slovenski akademiki rektorju graške univerze ob priliki zadnjih nemirov.

2. Društvo »Hrvatska« je s tem, da je v »Tagespost« dementiralo, da je tudi ono podpisalo imenovano spomenico — kakor se je to preneglo poročalo v »Slovenskem Narodu« — slovensko dijaštvo ne le zatajilo, temveč s svojo izjavo pokazalo nemški javnosti, da vlada med slovanskimi dijaki needinost in razpor.

3. Člani »Hrvatske« postopajo s tem, da se javno smatrajo za goste na graški univerzi, nekolegialno proti slovenskemu dijaštvu in tudi proti svojim bratom iz Istre in Dalmacije, ki so primorani študirati na tej univerzi.

4. Da vsled navedenih dejstev prekine vsak stik z akademičnim društvom »Hrvatska«, dokler ne opravi svojega ravnanja.

Gradec, dne 25. listopada 1907.

Za akad. tehn. društvo »Tabor«:

Mirko Černič m./p., predsednik; Anton Potočnik m./p. tajnik.

Za akad. društvo »Triglav«:

Konrad Šmid m./p., predsednik; Fr. Kostanjevec m./p. tajnik.

Za akad. društvo »Srbadija«:

Mil. Petrovič m./p., predsednik; Kosta Panajotović m./p. za I. tajnika.

Da se ta izjava razume, hočemo podati nekoliko komentara.

Ko so italijanski dijaki demonstrirali za svojo univerzo v Trstu s tem, da so skušali preprečiti predavanja na vseučiliščih, je nemško dijaštvo nastopilo proti njim, češ, da ne pusti, da bi se na nemških univerzah zahtevalo kaj takega. Seveda se je najbolj repenčil oni del nemškega dijaštva, ki sicer nikdar ne vidi univerze, razun če je potreba pokazati kulturno zaostalost »viteškega« burševstva. In ti ljudje so videli v tem povod, da zopet branijo »nemški značaj« avstrijskih vseučilišč. V tej »defenzivi« pa so bili tako goreči, da so proti Slovanom stopili v ofenzivo in jih s svojimi nastopi kruto žalili. Zabraneli so jim vstop na univerzo

LISTEK.

Spomini zadnjega Miklavža.

Večkrat se domislim onega čudovitega večera. Sam ne vem, ali se je zgodilo tako, ali je prevleklo tisti dogodek že mnogo fantazij, katerim sem se vedno vdajal. Nejasno kot da bi gledal skozi prosojno meglo, mi prihajajo spomini... Dozdeva se mi, da mi pripovedujejo vse to nevidne prikazni ob samotni večerni uri...

Nestrpno sem pričakoval prve teme, ali ni je hotelo biti. Počasi so lezle dolge sence z bregov v dolino; z nepopisno dolgočasnostjo so se počasi ovijale hiš, drevov in travnikov. Le kadar je potegnil oster veter in vsul bel prah zmuzlega snega raz veje mrtvih drevov, dozdevalo se mi je, da je nekoliko potemnelo po vsej okolici. Videl sem vedno bolj jasno začrtane sence drevov, katere so se mi dozdevale ta dan skoro strašne... Nebo je bilo jasno in prav tam daleč na svodu je gorelo nebroj svetlih luči, katere je nadlegovala mrzla burja, zaganjajoča se vedno močnejše, da so pomižikavale kakor oči malega otroka... Veje drevov našega vrta so zajecale, pozno listje, ki se je trdovratno branilo svoji smrti, je zašustelo...

Bil sem popolnoma pričaran na to krasoto tako, da niti opazil nisem svoje matere, ki me je prišla iskat... Moral sem v sobo, češ, da je zunaj premraz, da bi se utegnil prehladiti. Izba je bila temna in dozdevalo se mi je pri vstopu, da gleda tam iz kota name dvoje žarečih oči, da stega ta pošast po meni svoje dolge suhe roke... Stisnil sem se k materi... Ozrem se po sobi: povsod ono čarno premikanje medlih senc; tu... tam... Oči so mi begale iz kota v kot, a pred me noj je žarelo vedno dvoje velikih oči... Zamajal sem, a sem jih tudi videl...

Napravili so luč in prikazni so izginile... Tedaj stopim k oknu... Glej, tam prihaja iz onih ognjenih oblakov na nebu svetla postava in se spušča počasi na zemljo... Kako žari proti zemlji..., že se je dotika... Prav kakor so mi pripovedovali o oče povest o Miklavžu... Obraz mu je bil svetel, bleščeč, veličasten... angeli ga spremljajo... Koliko nosi s seboj... In nehoti sem vzkliknil: »Miklavž prihaja!«

Bila je polna hiša... Mi otroci, jaz in moja manjša brata smo sedeli za mizo in pričakovali njegovega prihoda. Nisem si upal ziniti; dozdevalo se mi je, da bi bilo greh skruniti tak večer z navadnimi vprašanji. Molčal sem in gledal po sobi... Na vseh obrazih sem opazil neko resnobo in dozdevalo se mi je, da pričakuje vse

tako neznosno težko zaželenega trenutka kot jaz... Soba je bila praznično razsvetljena; goreli sta kar dve luči, kot sicer nikdar ne. Bilo mi je tako lepo v duši, da bi si bil želel vedno tako sedeti, mirno in zaupno, ko bi le ne bilo tistega tako koprnečega pričakovanja. Sree mi je bilo s podvojeno silo..., kri mi je vrela po žilah... Vse, kar sem se prej naučil, da bi povedal v znak svoje pridnosti Miklavžu, mi je izginilo... Mislim, da bi niti ust ne mogel odpreti... Tudi naučene molitvice nisem znal več pričeti... Vse mi je blodilo po glavi: računica, abecednik, katekizem...

Tedaj sem začul zunaj divje glasove, strašne in grozne, da sem se zgani na stolu in da me je zabelelo po vsej hrbtenici... Zagorelo mi je v glavi in komaj sem si upal dihati... Ves šum, nečloveški glasovi so prihajali vedno bližje... Zaropotale so verige pod oknom, stresla so se tla pod menoj... Nisem se skoraj več zavedal, le oči so se gledale proti vratom, kjer se je moralo vse prikazati... Nekaj me je tiščalo v duši in trepetal sem, a ne vem, li vsled strahu, ali vsled vznemirjenja... Vrata se odpirajo... In prikaže se mi tista prikazen, katero sem gledal prihajati izpod neba... Lep je bil ta Miklavž! Snežnobela obleka do tal in tam doli ob robu bele čipke... po vrhu zlat plašč; na glavi velika zlata kapa...;

v roki je nosil dolgo palico... In angela... in črne postave tam zadaj. Časa si ogledati vsega... Divje rjovenje in rožljanje verige me vzbudi iz teh kratkih sanj... Pogledam... Pošasti stoje prav blizu mene in vpirajo svoje dolgi pogled poželjivo name... Stisnem se v kot in nisem si upal niti dihati... hotel sem vpiti, a nisem mogel... Še bližje prihaja prikazen... Vsa črna je; dolgi kremplji na rokah, dolg rdeč jezik, moleč čez brado, ognjene oči... In tam na vrhu glave dolgi, dolgi rogliji...; na nogah pa parklje... koš... veriga... Ze je pri meni... Moj bratec z joka...

»Nazaj, pošasti!« veli Miklavž... In vse se umika tiho, hitro nazaj... In zopet sem se oddahnil... Samo hvaležen pogled svojemu rešitelju, več nisem mogel...

»Je priden,« vpraša moje mamo? »Da, da.« »Še pridno uči?« »Tudi!«

Tedaj se obrne k meni in reče: »Le priden bodi in midva bova prijatelja.« Kakšna sreča! Poskočil bi bil, da nisem videl onih črnih tam pri vratih... In zopet nastane rjovenje, šum, ropot... Angel mi prinese obilo darov, a tudi palico... Videl sem predobro, kaj pomeni zadnji dar in nisem se mogel iz srca radostiti nebeskih jabolk... Pogledam po ljudeh; vse oči so bile obrnjene na me... Mir

je nastal za trenotek... Miklavž je odhajal...

Videl sem še dolgo ves dogodek pred svojimi očmi: kako sta vzdrhtavala moja mlajša brata, kako sta se oklenila z veselo dušo lepih darov... Vse, vse sem živel še enkrat!... Občudoval sem hrabrost in neustrašnost naše dekle Minke, ki se ni prav nič bala hudobca, ko jo je stiskal k sebi... Še smejala se je... Oh, te ženske... junakinje...

Hiša se je izpraznila in ostali smo sami... Vse je odšlo za procesijo k sosedu, oddaljenemu kakih sto korakov od nas... Sedaj sem šele utegnil ogledovati svoje igrače, bogate darove predobrega darovalca Miklavža... Veselje je bilo na mojih licih, v srcu, v duši... le šiba, da bi izginila!... Vse sem si ogledal dvakrat, trikrat in bil sem srečen kot nikoli pozneje... Vsi smo bili bogato obdarovani, le uboga dekla je dobila samo — krompir in repo... a bila je tudi vesela.

Zopet se začuje zunaj šum in rožljanje... Miklavž je odhajal od sosedu v vas... Nenadno, nepričakovano mi je prihitelo močeno hrepenenje nasproti, da bi si ogledal še enkrat vse... Poprosim dekle, naj me spremlja ven... Njem sem največ zaupal, saj se ni prav nič bala tistih strašnih bitij...

»Pojdiva!« In šla sva! Bila sva pred hišo! Noč je bila jasna, le tuintam se je vlačilo nekaj

in celo zahtevali od njih, da plačajo prispevke za »Schulverein« in »Südmark«. Na Dunaju pa se naj bi bili Slovani odkrili, ko so nemški divjaki peli »Wacht am Rhein«. Naravno je torej, da se je slovansko dijaštvo uprlo tem nesramnostim in skušalo z vsemi silami doseči, da se kaj takega več ne pripeti. Vsa slovanska javnost je odobraval odločni nastop našega dijaštva — le »Hrvat-ska« in »Zvonimir« sta se ku-jala. Njima se je pridružil pozneje še častivredni »Slovenec«...

Toda tudi naše potrpežljivosti je enkrat konec. »Braća«, ki nas pušča na cedilu ali nas celo izdaja, ne dela kot brat! Če je v zmoti, naj se ga pouči, če pa vedomo hodi naprečno pot, je najbolje, če se ga čimprej otresemo, kajti potem nas vsaj oviral ne bo. To spoznanje je rodilo izjavo, ki se je izročila »Hrvatski« od strani slovenskega dijaštva.

Že dalj časa hodijo hrvaški akademiki čudna pota. Zdi se, da jih mnogo bolj vleče med nemške burše, kot med nas. Tudi glede slovenskih kulturnih zahtev imajo kaj čudne pojme. Že pred leti so se izjavili proti slovenski univerzi in ko je bilo v Gradu v juniju manifestačno zborovanje za slovensko vseučilišče, se ga niso udeležili, češ, da so principi-alno proti naši zahtevi. Da je to iz-zvalo ogorčenje na naši strani, je um-ljivo. To ogorčenje pa je v zadnjem času vzklopelo do vrhunca in izraz te-ga ogorčenja je gornja izjava.

Zastopnik »Hrvatske« ni hotel podpisati memoranda, ki ga je poda-lo slovensko dijaštvo rektorju graške univerze. Izgovarjal se je na različne načine in se postavil sploh na popol-noma nasprotno stališče z nami. In ko je pozneje »Slovenski Narod« in po njem »Tagespost« pri-nesla vest, da je tudi »Hrvatska« pod-pisala imenovano spomenico, je »Hr-vatska« hitro to vest dementirala. Svoj dementi pa je objavila v »Ta-gespost«, kar kaže na nekako čudno zvezo med »slovensko« »Hrvatsko« in nacionalno »Tagespost«... S svojim prekletem je »Hrvatska« javno izja-vila, da jini za nas, da ji je vse eno, če dobimo svoje pravice a line, samoda o sta-nejo odnošaji med »Hrvat-sko« in »Tagespost«, oziro-ma nemško javnostjo ne-skaljeni... V koliko se ta korak strinja z zatrjevanjem o »bratski ljub-avi«, to naj nam »Hrvatska« sama pojasni! Zdi se mi pa, da je to nam navadnim zemljanom tako nerazum-ljivo, kakor so nerazumljive Šuster-sićeve »taktične poteze«.

In koliko nam škoduje stališče hrvaških dijakov, ki zatrjujejo, da so »gosti« na graški univerzi in v tem krepke nemško dijaštvo v njegovih namišljenih predprijetih! Tako stališče zavzemati se zdaj, ko so celo nemški profesorji prišli do zaključka, da »gostje« več ne eksisti-raj — ampak polnopravni cives aca-demici, je pač več kot preveč. In to se mora enkrat javno okrcati!

Se bolj pa se mora ožigo-sati indolentnost onih hrvaških dijakov, ki vkljub svo-jim mnogobrojnim seme-strom še ne vedo, da slovanski dijak na noben način ne sme podpirati »Südmarke« in »Schulvereina«. Vsak dan se namreč vidi, da hrvaški »bratje« rabijo »Südmarkine« vži-galice, da, nekateri s celo ugodili pri zadnjih nem-rih zahtevi pri vratih sto-ječega burša in plačali za

»Schulverein«, da so si tako kupili vohod na vseučilišče! Take sadove rodi »jugoslovanska vzajem-nost po umevanju graškega hrvaške-ga dijaštva! In tu naj sodi jav-nost! Hrvatska javnost naj pritisne na one hrvaške akademike, ki tako delajo in naj jih prisili, da ali javno stopijo na našo stran ali pa na stran naših sovražnikov. Aut — aut! ter-tium non datur. —

Povedali smo to, ker želimo, da se izgubljeni sinovi povrnejo. Spo-zajmo naj svojo napako in jo popravi-jo! Ako svojo »politiko« v prihodnje spremene Jugoslovanom v prid, bodo društva »Tabor«, »Triglav« in »Srba-dija« zopet s »Hrvatsko« vred nasto-pala odločno za interese jugoslovan-skega dijaštva na akademskih tleh.

H koncu še nekaj! Za zdaj imajo vso odgovornost za varovanje interesov jugoslovan-skega dijaštva v rokah imenovana tri društva. Skrbno naj pazijo, da bodo vedno skupno nastopala in naj zapode od sebe one elemente, ki pri vsaki priliki iz same zagrize-nosti rušijo slog in s svojimi nes-lanimi opazkami in napadi odbijajo od skupnega dela polovico slovenske-ga dijaštva. Dejstvo, da si moramo sami izvojevati svoja prava, naj nas združi v krepko falango. Le tako bomo kaj dosegli. Sloga jači — anesloga tlači! Y.

Strah in hinavstvo puljske kamore.

Iz Pulja, 13. dec.

Glasilu puljske kamore »Giorna-letto« je priobčil odprto pismo na tr-žaškega namestnika kneza Hohenlo-heja. V tem pismu se zrcali pravo hinavstvo in strah gospodujoče klike. »Giornaletto« mlo apelira na namest-nika, naj že vendar enkrat napravi v Pulju red, ker pod takimi raznimi kot sedaj vladajo, »dobri in zatirani Ita-lijani« več ne morejo živeti. Zahteva odstranitev okrajnega glavarja baro-na Reinleina in pozivlje vlado, da za-veže jezike in uklene roke vsem onim, koji delajo med »dobrim italijanskim meščanstvom« razdor, segajoč po tuji lastnini. Na to je prinesel kot odgo-vor »Polaer-Tagblatt« odprto pismo na namestnika, v kojem dokumenta-rično našteva in dokazuje grehe in goljufije vladajoče kamore. — V čer-tek je pa imenovani list prinesel pod naslovom: »Kakšen odgovor bi si želel »Giornaletto« od namestnika« — tako le zafrkacija: »Giornaletto« je naslovil na namestništvo odprto pismo, polno pretresujočih in obupnih kliev. Ako imajo »tam gori« le količ-kaj pravicoljubja, se mora odgovor glasiti sledeče: »Velemogočni Giorna-letto! Ti, poklicani tolmač belo-rdeče-zelenega ljudskega glasu in patriotiz-ma! — Tisočera Ti hvala, Ti plemeniti, da si mi vendar enkrat odprl oči. Konec naj bode hlapčevstva uboge kamore, proč z nje nasprotniki, s ti-sto vrazjo »ekonomično stranko«! Ro-ko v roki hočeva zanaprej hoditi s Te-boj in pred Dantevim spomenikom pevati himno »Lega nazionale«. — Čuj predragi, moje odredbe: Mestna volitev bo potrjena, avstrijsko misle-čim, mornarije prijavnim in drugim takim elementom bo za bodočih 200 let odvzeta volilna pravica. Mestni svet bo za 20 članov pomnožen, koji se imajo izbrati iz vrst »Giovine Pola-«; mestnim očetom bo priznana dnevna dijeta 20 K, katere se imajo izterjati od »ptujih« davkoplačeval-cev. — Državna policija se ne uvede,

temveč bode mestna policija iz okro-žja Milana in Vidma pomnožena za 200 mož. Uradniška mesta na magi-stratu in pri vseh mestnih podjetjih se podvojijo. Prednost na ta me-sta imajo v prvi vrsti oni, ki se vsak večer z gotovimi »namenik« shajajo ob znanih mestnih oglih. — Mestnim uradnikom se plača za 50% poviša, sredstva za to se ima zahtevati od »ptujih« davkoplačevalcev. — Glede izdatkov občinskega denarja ni potre-ba voditi nikakih računov. — »Pol-Tagblatt« in »Luca« bosta prepove-dana in njih uredniki izgnani v Sibi-rijo, a »Giornaletto« dobi 100.000 K državne subvencije. V pomorski ar-senal, kakor tudi v vse mornarije pri-padajoče zavode in urade se bodo od sedaj sprejemali edino z »Giornalet-tom« čuteči mladeniči. — V morna-rično-častniški oziroma uradniški kor-se bodo sprejemali edino le oni, kojim se dokaže, da so vsaj trikrat vrgli pe-tardo. — Bombemtalci bodo imeli predpravo do imenovanja za štabne častnike. — Admiralska palača in ar-senalno obzidje se ima belo-rdeče-zeleno prebarvati, a Tegetthoffov spomenik se ima nadomestiti z onim Garibaldija. — Vodilni krogi vojne mornarice na Dunaju in v Pulju bodo kasirani in nadomeščeni z onimi v pouličnih demonstracijah izkušeni-mi člani »Giovine Pola«. — Baron Reinlein, Dukić, Covač in Schrott bo-do odpušteni brez penzije in nadome-ščeni s člani iz »cercolo academico«. Za guvernerja v Pulju z neomejeno oblastjo čez vse v Pulju namešeno vojaštvo, bo imenovan »Signor« Pasi, kakor hitro odsedi kazen v Italiji. — »Signor« Pasi ima biti slovesno vsto-ličen, pri kojih slavnosti imajo sode-lovati vse puljske vojne čete in ima pred belo-rdečo-zeleno zastavo priseci zvestobo in udanost. — Vse druge priprave se pripuščajo na razpolago zvestemu društvu »Giovine Pola«. — Evviva Pola romana! Trieste, 1. aprila 1908. Principe Altafiama. Luogo-tenente.

Obrtni vestnik.

Malokdaj je v kupčijskih krogih toliko soglasja, kakor pri zahtevi po zakonu v obrambo proti nelegalni konkurenci v trgovinskem poslova-nju. Leta in leta se ponavlja že ta po-stulat pri vseh stanovskih shodih in zborovanjih. Ni le dejstvo, da imajo na Nemškem nekaj let že tak zakon, ki se pa obrača le proti nekaterim najmarkantnejšim oblikam nelegalne konkurence, in da se na Francoskem že sto let s pridom in uspehom poslu-žujejo sodišča določb splošnega držav-ljanskega zakonika o odškodnini v boju proti nereelnemu ravnanju uma-zane konkurence, odločilno za zahtevo po enakem ali podobnem obrambnem sredstvu in Avstriji. Sila razmer, čim dalje hujše in brezobzirnejše počenja-nje nečednih elementov v trgovini vseh vrst z raznimi triki in novimi »zistemi« navaja reele trgovce in obrtnike do izpiznavanja, da je take-mu ravnanju zastaviti pot mogoče le z dobrim zakonom. V spominu bo še, da je vlada potem ko so gospodarske korporacije imele že priliko precizi-rati svoje stališče glede takega zaka-na, predložila še staremu parlamentu načrt zakona o obrambi proti umaza-ni konkurenci. V oni naglici, s katero je razpravljajl stari parlament o raz-nih važnih predlogih zadnja tedna svojega obstanka, ni bilo več časa do-volj, da bi se bila spravila pod streho vladna predloga, o kateri govorimo. V gosposki zbornici je ostal ta zakon-ski načrt. Škoda je tem večja, ker se-daj, kakor razmere stoje, ni upanja,

da zlepa dobimo tak zakon, mimo tega pa se ne more vedeti, kakšen bode za-kon, kadar ga končno dobimo, ali bo ugajal dejanskim potrebam ali ne. Tudi zategadelj je obžalovanja vred-no, da je postavodajni stroj odpove-dal, ko je bilo odpraviti zadnjič pred-metno predlogo. Zakon je bil dober in bi bila brezdvomno njega določila uspešno sredstvo zoper izrodke nepo-štene konkurence. Zakon je imel nam-reč poleg določil proti glavnim tipom nereelne konkurence, kakor so izdaja-nje kupčijskih in obratnih tajnosti, zloraba reklame, grditiv in obre-kovanje konkurenčnega podjetja, tu-di splošno določilo, ki dopušča pre-ganjanje vsakega ravnanja, katero se izkaže kot umazana konkurenca. Za tako splošno klavzulo se je vlada od-ločila še le potem, ko so razne trgovske zbornice dokazale, kako malo ko-ristno bi bilo, narediti zakon, ki pre-poveduje le nekatere oblike umazane konkurence. Iznajdljivost nepoštenih elementov je čudovita, prav v krat-kem bi se bili »vdomacili« v novem položaju ter ognivši se prepovedanim oblikam začeli delati v novih nečed-nih formah.

Kakor omenjeno, sedaj tudi, če bi vlada takoj predložila tako postav-no predlogo, ni upanja, da bi prišla v parlamentu kmalu na vrsto. Premi-slitni in presoditi je zategadelj, ali in kako bi se dalo nastopiti proti umaza-ni konkurenci za enkrat brez takega zakona. V tem pogledu je vzeti v po-štev določila novega obrtnega reda, ki govore o namenih in delokrpgu obrtnih zadrug; razume se, da veljajo te norme tudi za trgovske gremije, ki so prav tako zadruge v smislu obrt-nega reda. V § 114. namerimo na od-stavek, ki pravi, da je dolžnost za-drug med drugimi: sklepati o tem, ka-kor naj se odpravijo navade, običaji in novotarije, ki ovirajo reelo konkurenco med zadržnimi člani. To je po naši sodbi določilo, ki je prav dobro rabljivo in katerega se je tudi trgov-skim organizacijam brez odloga opri-jeti. S pomočjo tega določila in opira-joč se na to določilo se da marsikaj odpraviti in onemogočiti mnogokate-re nedostojne manipulacije, kakor se žalibog tudi že širijo na našem ljub-ljanskem trgu. Pri tem ni puščati v nemar dejstva, da je mogoče posa-meznim zadržam sklepati obvezno le za svoje člane. Razume se, da bi tu-di sklep, potrjen od vlade, vezal le one trgovce, ki so po pravilih zadrug-e njeni člani. V gremiju trgovcev v Ljubljani so članice le protokolarne trgovske firme. Njih število ni veli-ko, vsekakor števila 200 še danes ne bo preseglo. Vsi ostali mali trgovci, kramarji, branjevci so pa še izven vsake organizacije, dasi obrtni red predpisuje ustanovitve takih združ-nih organizacij. Organizacija v za-drugah je prisilna. Treba je torej, pred vsem, če se hoče z uspehom po-služiti važnega sredstva za pobijanje umazane konkurence, popolniti trgov-sko organizacijo v Ljubljani in sicer na ta način, da se osnuje za neproto-kolarne trgovce vseh vrst posebna zadruga; če se pri tem smatra v pri-zadeh krogih za umestnejše, da se izvede organizacija po strokovnih skupinah, na primer tako, da se zdru-ži male trgovce z živili v eno, kra-marje pa v drugo zadrugo, je ta izhod v stvarnem obziru po naši sodbi še boljši. Ob ustanovitvi in posvetova-nju o pravilih naj se pa imapredčni zlasti tudi širjenje umazane konku-renci na ljubljanskem trgu, ki se je zanesla k nam pravzaprav šele v zad-njih letih po raznih tujih naseljencih. Kar se pa gremija trgovcev tiče, na-stane zanj itak potreba, da izpremeni svoja pravila tako, da bodo v skladu

z novim obrtnim redom. Pri tej pri-ložnosti mu bode vsekakor treba mi-sliti, da se v obrambo važnih interesov protokolaranih trgovcev posluži više navedene določbe obrtne novele glede odprave in odstranitve umazane kupčijskega poslovanja. Predno se stori končne sklepe, bi vsekakor ka-zalo, ugotoviti vse tiste praktike, ki so se še nekako vgnjezdile v našem mestu; potem bo hitro jasno, kaj ve-se je treba izrebiti brez pardona. O tem, da je mnogo nezdravega in guj-lega, se more prav zlahka vsakdo pre-veriti. Jasno pa je, da tako umazano ravnanje tudi konzumentom in ob-činstvu ni v korist.

V dobo pomočniške v po-rabe se pri rokodelskih obrtih po določilih obrtne novele smejo vseliti tudi ona leta vojaškega službovanja, katere se je kakšnega vojaka, ki je prišel v vojaško kot pravilno izučen rokodelce, uporabljalo za profesio-nista, kakor krojača, čevljarja. Pri odhodu od vojakov izdajala bodo od-slej vojaška oblastva posebna potrdi-la takim vojakom, ki se jih je vpo-rabljalo za profesioniste. Ta potrdi-la imajo isto veljavo, kakor delavska izpričevala.

J. K.

Ob razpustu hrvaškega sabora.

V Zagrebu, 13. dec.

Včerajšnji dan ostane v neizbris-nem spominu za vsakogar, ki ga je preživel v Zagrebu.

Kriza, ki je trajala več mesecev, ki je bila polna borbe, neprilik in neizvestnosti, je včeraj mahoma prestopi-la v drugi tir. Hrvatski sabor je raz-puščen! Sedaj je torej težišče situva-cije prenešeno na Hrvaško.

Na volišču se ima ustvariti nov temelj, na katerem bo mogoče znova poskusiti, da se uvede nova pogajanja za rešitev težkega konflik-ta med Hrvaško in Ogrsko.

Že pred otvoritvijo hrvaškega sa-bora se je vedelo, da je zapечатena njegova usoda, a obenem tudi usoda bana Rakodczaya.

O stališču hrvaško-srbske koali-cije ni bilo nobenega dvoma; vedelo se je, da bo koalicija, ako ji bo le mo-goče v znatnem številu priti iz Pešte, z vso vehemenco navalila na Ra-kodczaya.

Ker pa se je sodilo, da delegacija ne bo smela zapustiti bojnega polja v Pešti in da bo morda morala prepusti-ti sabor Starčevićancem in ostan-ko madžaronske stranke, se je na-ravno vse zanimanje obračalo na-pram tema dvema skupinama, kakšno stališče bosta zavzeli napram Rakod-czayu.

Ko so se širile v tem oziru naj-različnejše kombinacije, je naenkrat počil glas, da je ministrski predsednik dr. Wekerle povabil k sebi vodjo Starčevićancev dr. Franka ter ž njim konferiral p e t u r!

Starčevićanska stranka je po svojem programu državnopravno ra-dikalna: ona ne priznava zakonitosti hrvaško-ogrske nagodbe iz l. 1868., ne priznava sedaj veljavne ustave in vsled tega tudi ne da voliti v peštanski parlament.

Glede na to svoje načelno stališče bi bila ona obsojena na politično pa-sivnost ter bi morala čakati na tisti čas, ko bo ves hrvaški narod želel veliko, zedinjeno Hrvaško. Tako je v »načelih«, v teoriji, tako odkritosrčno je mislil ustanovitelj stranke Ante Starčević. Toda tako ne more misliti

(Dalje v prilogi.)

raztrganih in sajastoumazanih obla-kov na nebu. Luna je gledala rado-vedno iznad gore in se pomikala vedno hitreje po nebu... Ostra burja mi je zanašala nežne snežinke v obraz... Čul sem različno govorico, govorico ljudi... Rjovenje je pone-halo... Toda zopet se čujejo živalski glasovi... »Sami kozli sok, sem si mislil... Strah me je hotelo biti, pri-jel sem se dekli za roko... »Teleta tudi... Govorica se tudi čuje... Že jih vidim na oglu... Miklavž, an-gela zraven njega... Toda ni bilo ljudi ni bilo videti... toda govorica je človeška, kako to? Že čujem... »Ali se ne zaderem prav tako kot te-le?«... Glas mi je bil znan in ves strah mi je zginil nenadoma. Kot bi govoril moj stric... In zopet govori drugi glas: »France, jaz posnemam prav dobro kozla... Zapazili so naju... Sem se zažene cela družal... Sirota Minka, sem si mislil, ko se te-érne pošasti vsule okrog nje... »Po-jdi z nami! Potegnejo jo za roke, a se jim izpuli in uteče v hišo... Smejali so se robato tam za plotom... Jaz pa sem šel v hišo brez strahu...

Na mojem obzorju pa je vsaha-jo solnce resnice in bil je dan, ki me je oropal vseh Miklavževih darov v poznejših letih...

J. R.

Francosko časnikarstvo.

(Pismo iz Pariza).

II.

Francosko časopisje se deli dan-danes na tri skupine: na informacijske liste, na polemične liste in na tiste male liste, ki izhajajo brez potrebe.

Napačno bi bilo misliti, da so ve-liki informacijski listi kakor »Figa-ro«, »Matin«, »Journal« in »Tempe« čisto brezbarvni. Nikakor ne, le svoje barve ne pokažejo radi. »Figaro« je v bistvu še vedno klerikalno-konserva-tiven, »Journal« nacionalističen, »Temps« vladan, toda ta tendenca pride samo pri posebnih, pri izrednih prilikah na dan. Vobče pišejo ti listi kar mogoče objektivno o javnih poja-vih, dobro vedoč, da s tem povečujejo svoj vpliv in število odjemalcev.

Kako daleč sega objektivnost, priča dejstvo, da je »Figaro«, dasi je nasprotovlat ločitvi države od cerkve, vendar priobčil več člankov za to loči-tev. Seveda so jih spisali odlični poli-tiki. A »Figaro« je hotel, naj izvedo njegovi čitatelji tudi mnenje nasprot-nikov in naj spozna javnost, kako da-leč sega njegova objektivnost.

Kdor vzame danes kak velik pa-riški informacijski list v roke, zapazi pred vsem, da ne prinaša polemičnih spisov. Na prvem mestu je članek

vedno mirno in spodobno pisan, ki je časih aktualen, največkrat pa čisto splošen in neaktualen. Potem paslede različne rubrike, polne samih infor-macij in samih novic. Vmes so vple-teni kratki politični komentarji k dnevnim dogodkom in kratke noveli-stične črtice ter — reklamni spisi.

V listiku izhajajo izključno samo romani. Nekateri listi prinašajo ob-enem po dva in celo po tri romane. Nekdanji feljton je popolnoma od-pravljen; roman je stari feljton iz-podrinil. Dober, zanimiv roman je postal največjega pomena za časopis-je. Za dober in zanimiv roman se re-dakejke kar pulijo. Noben založnik ne plačuje romanov tako dobro, kakor časniki. Vsled tega se je udomacila navada, da dajo tudi najuglednejši pisatelji svoje romane najprej časopisom v ponatis, potem šele jih izda-jo kot knjige. Zolov »Germinal« je obenem izhajal v štirih francoskih, treh angleških in dveh nemških dnevnikih, potem šele je bil izdan kot knjiga. Ni čuda, da je postal Zola mi-lionar.

Časopis brez romana je v Parizu nemogoča stvar. To ima svojo dobro in svojo slabo stran. Na eni strani imajo vsled tega vsi količkaj talenti-rani literatje priliko kaj zaslužiti, na drugi strani pa pripelje to med ro-manopisce mnogo talentov, ki bi na kakem drugem polju lahko vstvarili

znamenita dela. »Revue Bleu« sodi, da so romani časnikov še bolj kot gle-dališča krivi, da nima francoski na-rod sedaj skoro nič pesnikov, da piše-jo mladinske spise skoro samo ženske in da se s populariziranjem znanosti že nihče več ne bavi. Časopisje in gledališče sta potegnila nasenajboljše moči.

Časih so francoski listi posveče-vali literarnemu življenju veliko po-zornost. Prinašali so vedno lepo pisa-ne ocene o novih knjigah in o novih igrah in kritika je slovela kot naj-boljši del francoskega časopisja. Kje so ti časi? Ocene izhajajo še, a te ocene morajo preskrbeti založniki sa-mi in za sprejete plačati običajno takso 25 frankov od vrste. Noben list ne omeni nove knjige, pa bodi še tako znamenita, če ne plača založnik takse. Kritike ni več v dnevnikih; na njeno mesto je stopila reklama.

Sploh je reklama glavni vir do-hodkov francoskega časopisja. Kar ni v interesu listu samega, to se sploh ne omeni, če prizadeti ljudje ne plačajo insercijske pristojbine. Inserteratv imajo francoski časopisi razmeroma prav malo, ker je inseriranje silno drago. »Figaro« zahteva 10 frankov od vrste za inserate. Taki inserati, ki veljajo v Ljubljani 25 kron, ve-ljajo v Parizu 2000 frankov in še več. Spričo temu se pač ni čudi-ti, da ljudje malo inserirajo.

Reklame pa se poslužujejo ljudje prav pridno. Založniki, krojači, par-fumerji, zlatarji, modistke vse plaču-je listom znatne svote za reklame, ki izhajajo v uredniškem delu med poli-tičnimi, družabnimi in dnevnimi no-vicami.

Zastoj ne priobči noben franco-ski list niti ene reklamne vrste. Tudi društvena naznanila, koncertna ali gledališka naznanila so vedno plača-na. Tisto naravnost nesramno izkoriš-čanje listov za koncerte, veselice itd., ki je na Slovenskem v navadi, je na Francoskem čisto nepoznano. Na Francoskem bi listi takih stvari časih niti za denar ne priobčili, kaj še za-stonj, kakor se godi na Slovenskem. Francoski listi sploh skrbno pazijo, da ni reklama pretirana, vedoč, da čim bi prišlo občinstvo na sled, da so reklame pretirane ali naravnost laž-njive, bi se nihče več zanje ne zmenil. Tudi slovensko časopisje bi dobro sto-rilo, če bi pri reklamah za društveno in druge priredbe — plačanih reklam slov. časopisje ne pozna, kar mu je sa-mo v čast — postopalo rigorozneje, kakor doslej. Vsak časopis mora pred vsem skrbeti, da uživa zaupa-nje pri občinstvu in v lastnem interesu ne sme pustiti, da bi se mu to zaupa-nje izpodkopavalo s pretiranimi ali celo lažnjivimi reklamami za različne priredbe.

vodja takšnega kova, kakor je dr. Frank. On stremi za tem, da bi čim najprej prišel do čim največje moči, zato vodi tudi docela praktično politiko in je pripravljen za vsako spletko. V teoriji sicer on sam piše in govori, da z Madžari ne smemo imeti nobene skupnosti, a on sam je že čisto skočil v Pešto, da tam konferira z madžarskimi politikmi, zlasti s Polonijem. Enako pa je tudi spletkaril v Pešti.

Vedno bolj se namreč kaže, da hoče starčevičanstvo pretvoriti v legalno avstrijsko ali dinastično lojalno klerikalno stranko.

Zato politikov ni iznenadila peturna njegova konferenca z Wekerlejem. Vsakomur je bilo jasno, zlasti so to potrjevali madžarski listi, da si Wekerle in Frank nista samo pojasnjevala svoja »načelna« naziranja, marveč da sta se tudi praktično pogajala, saj sta oba stara praktika.

Wekerleju, madžarski vladni Dunaju gre v prvi vrsti za to, da bi iz novih volitev ne izšla ojačena hrvaško-srbska koalicija, ki je na Dunaju stigmatizovana kot protidinastična, ker je jugoslovanska, v Pešti pa kot delotvorna opozicija madžarski premoči.

Wekerle in Frank sta torej razgovarjala o šansah bodočih volitev. A to je priznal Rakodeczay sam v svojem intervjuu z urednikom »N. P. Journala«, ko je naglašal, da bo po razpustu sabora dobila njegova zveza s Starčevičanci konkretnije oblike.

Kakor je bilo v Avstriji dvoru na tem ležeče, da zmaga pri volitvah v novi parlament konservativna, klerikalna večina, isti interes veže sedaj tudi Dunaj v Pešto, ki sta si sicer nasprotnika.

Toda Frank sme svojo spletkarsko vlogo igrati samo do gotove meje: vsaj dokler je v manjšini, se mora skrivati po načelnih formulah. Zato Rakodeczay ni mogel pričakovati od njegove stranke, da mu odobri indenniteto, kakor si je morda to v svoji naivnosti mislil.

Druga njegova nada so bili ostanki bivše vladajoče madžarske stranke. Teh je bilo v razpuščenem saboru še 23.

V slučaju, da bi izmed koalicije ne prišel noben član v sabor, bi to število bila večina! No, splošno prepričanje, da so Rakodeczayu radi njegove nespretnosti in žiga izdajstva, ker je sprejel bansko čast, ko se je z železničarsko pragmatiko kršil temeljni zakon, šteti dnevi, je tudi madžarone odvrnilo od Rakodeczaya.

Madžaroni so na svoji konferenci v sredo sklenili, da podajo v saboru izjavo proti pragmatiki, napram vladni pa da puste svobodne roke poslanecem.

Tako se je včeraj otvoril sabor, od katerega je nameraval Rakodeczay zahtevati indenniteto in pred katerim je hotel razviti svoj program.

Na njegovi strani so bili trije prazni stoli, ker še nima svoje vlade, kakor sploh nima na svoji strani niti enega poslanca v vsemem saboru.

Za Rakodeczaya se včeraj ni dvignila v saboru niti ena roka.

Za to je imel v žepu pripravljen reskript za razpust sabora. To je bil edini njegov program.

Ali ne samo da ni imel v saboru niti enega pristaša, marveč on ni mogel kot ban, ki je bil usiljen, spregovoriti niti besedice. Moral je poslušati obsežno obtožnico, ki jo je neopričakovano vložila koalicija in v kateri se ga žigosa kot izdajalca domovine in naroda ter se predlaga, da se da pod obtožbo.

Ko je hotel govoriti, je koalicija povzročila tak silen hrup, da mu ni preostajalo drugega, kakor da je izročil saborskemu predsedniku v zaprtim kuvertu kraljevi reskript.

A šele, ko je spremenil svoj kostum ter čez nekaj časa stopil v zbornico kot kraljev odposlanec, je mogel s tresočim glasom prečitati reskript.

Rakodeczay je bil torej včeraj poražen do kosti, zanj sedaj ni več rešitve.

A prav tako uspešno pa je koalicija pobila tudi stranko dr. Franka in s tem onemogočila vse madžarske načrte, da bi Starčevičanci spravili s kakim svojim predlogom v nepriliko koalicijo.

Ko je bila naša koalicija gotova, da bo za četrtek zadostovalo 12 delegatov v Pešti, da zadrži v primernem tempu razprave, je sklenila, da naj vsi ostali člani (26) odidejo v Zagreb.

To je bil že prvi vdarec za frankovce, ki so se nadejali, da bo od koalicije prisotnih samo nekaj članov in da bodo tako oni dominirali. Splošno se je naravno vedelo, da bo to edina seja, zato je bilo obema skupinama (koaliciji in Starčevičancem) največ ležeče na tem, da v zadnjem času pred volitvami čim najuspešneje izvedo svojo taktiko.

Starčevičanci so predložili 3 nujne predloge za splošno volilno pravico, za spremembo poslovnika in

protest proti železničarski pragmatiki.

To so sami takšni predlogi, s katerimi se direktno ne pobija Rakodeczaya.

Kako so bili torej iznenadeni, ko se je jel čitati prvi nujni predlog koalicije, ki zahteva, da se da Rakodeczay pod obtožbo.

Tak predlog povsem odgovarja razpoloženju v narodu.

Frankovi, ki so bili sprva silno presenečeni, so najprvo skušali z raznimi medklaci omalovažiti ta predlog, a na to pa so zagrešili še večjo taktično napako.

Svoj že preje pripravljeni predlog, naj se izvoli odsek, ki bi imel preskati imenovanje Rakodeczaya za bana, so vložili nato kot protipredlog obtožbenemu koalicijskemu predlogu!

Naša »najradikalnejša« stranka torej ni bila zadovoljna z obtožbo, marveč je hotela to vprašanje odstopiti odseku, da bi šele ta raziskaval zakonitost Rakodeczayevega imenovanja, da si se je vedelo, da je to prva in zadnja seja tega sabora.

Koaliciji vzprieo takemu položaju ni bilo več ležeče na tem, da podaljša življenje tega sabora.

Rakodeczay je bil poražen, v drugem oziru pa razkrinkan Frankov »radikalizem« ter s tem pridobljeno izvrstno agitacijsko sredstvo za volitve.

Izvršivši tako spretno svojo nalogo v Zagrebu, se je koalicija zopet vrnila v Pešto, ker trajajo mandati delegatov, dokler se ne skliče novi hrvaški sabor, ki ima izvoliti nove delegate.

Tako uživajo koalicijski poslanci imuniteto tudi v času volilne borbe.

Volitve bodo morda že ta mesec, da bi novi sabor že pred novim letom odobril indenniteto za novo vlado.

Mogoče pa je, da bodo volitve šele kasneje, ker je sedanja situacija preugodna za koalicijo.

Po zakonitih predpisih bi se volitve morale vršiti tekom treh mesecev.

Poslanska zbornica.

Na Dunaju, 13. dec.

Zbornica je danes z veliko večino sklenila, da začne specialno debato o nagodbi. V zadnjem trenutku je sprelatela vlado bojazen, da nastanejo nove težave. Celotni novi ministrski krizi se je govorilo, ker češki in nemški agrarci nečejo glasovati za nagodbo, dasi imajo v kabinetu dva ministra. Razburjenost se je nekoliko poglajala, ko je bil sprejet prehod v specialno debato.

Začetkom se je posl. Hribar interpeliral zaradi stavbnega vodstva za osuševanje ljubljanskega barja in zaradi prezidave južnega koldvora v Ljubljani.

Pri debati o nagodbi je prišlo najprej do ostre kontroverze med dr. Benkovičem in Marklovič. Slednji se je namreč z veliko aroganco zavzemal za nemško uradništvo na Spodnjem Stajerskem, nakar mu je Benkovič dobro odgovoril. Vmes je prišlo do burnega prizora med Marklovič in Muhitschem. Ta je nemškemu sodniku Marklu vrgel v obraz očitanje, da ga je iz političnega sovraštva vedoma po krivem obsodil.

Prehod v specialno debato je bil sprejet s 226 proti 140 glasom.

V specialni debati je govorilo več poročevalcev manjšinskih predlogov. Razprava se bo jutri nadaljevala.

Razdelitev mandatov za delegacije.

Dunaj, 13. decembra. Pogajanja za razdelitev delegacijskih mandatov še niso končana, vendar je že sedaj znano, da dobe Nemce manj mandatov, kakor so jih imeli dosedaj. Kakor v parlamentu pride tudi v delegacijah slovanska večina do veljave. Težave dela razdelitev po kronovinah. Socijalni demokratje bi v razmerju svojih poslancev morali dobiti šest delegatov, dobe pa le tri ali kvečjemu štiri, ker imajo po kronovinah manjšine. Na Nizji Avstrijskem, kjer imajo 16 mandatov izmed 64 jim krščanski socijalisti ne prepuste niti enega mandata v delegacijah. Na Češkem morajo Nemci in Čehi odstopiti po en mandat socijalistom. Na Moravskem obdrže Čehi tri mandate zase, Nemcem prepuste le enega. V Šleziji si lastijo edini delegacijski mandat Nemci, a Slovani sklenejo najbrže kompromis o socijalisti ter si tako mandat zagotovijo. V Bukovini so se zvezali Malorusi in Rumuni, ki si mandat zamenjajo vsako leto med seboj. Tržaški mandat pripade socijalistom. V Galiciji se vrše zaradi sedmih mandatov še pogajanja med Poljaki in Malorusi, ker so Malorusi po novi volitvi reformi pridobili toliko poslancev, da se nikakor ne marajo zadovoljiti le z enim mandatom kakor

dosedaj. Cesar otvori delegacijsko zborovanje v petek, dne 20. t. m. s prestolnim govorom. Pri tej priliki bo šel prvič zopet na dvor. Običajnih nagovorov na poslance letos ne bo. Ako bo zbornični predsednik dr. Weiskirchner izvoljen v delegacije, izvolijo ga najbrže tudi tam za predsednika, ne pa poslance dr. Fuchsa.

Hrvaško-madžarski konflikt.

Budimpešta, 13. decembra. Pri ustanovitvi podružnice neodvisne stranke je rekel minister Kossuth: Sedaj smo izvedeli, kdo so na Hrvaškem pravi naši sovražniki. Dosedaj smo mislili, da imamo na Hrvaškem prave prijatelje. Ravno nasprotno se je pokazalo. Hrvatje ne branijo svojeje jezika, temuč preganjajo madžarski jezik. Zalostno, da je moralo priti tako daleč. Ogrska ne misli in tudi ne more misliti na to, da bi spremenila službeno pragmatiko, ker nečemo omajati enotnosti železnice.

Madžarsko časopisje se bavi z razpustom sabora ter prorokuje različne posledice. »Pesti Naplo« naglašja, da je razpust sabora znak moči in oblasti Ogrske. »Pesti Hirlap« piše: »Ako se Hrvaška da zakonito vladati, vladala se bo tako, sicer pa pokaže Ogrska svojo moč. Zalostno bi bilo, ako bi ne mogli Hrvate in narodnosti kratkoma ugnati.« Nekateri listi prorokujejo, da se izvrši v banski palači prav kmalu sprememba.

Državni zbor je sprejel danes pooblastilni zakon v tretjem branju ter začel nato razpravljati o kvoti. Posl. Roje je dokazoval, da je dogovor o kvoti za Hrvaško škodljiv; zato je predlagal, naj se zakonski načrt odloži v dnevnega reda, vladni pa se naroči, naj začne z novimi pogajanjmi.

Protipoljsko nasilstvo v pruskem deželnem zboru.

Berolin, 13. decembra. V današnji seji komisije je izjavil minister v imenu pruske vlade, da smatra sicer neomejeno razlastitveno pravo za edino pravo pot pruske politike, vendar je pripravljena se ozirati na pomisleke strank ter pritrditi omejitvi takega prava. Vlada je vsled tega znižala svojo zahtevo od 400 na 275 milijonov mark ter se zadovolji z razlastitveno pravico za dve večji naselbinski pokrajini, in sicer eno na Poznanjskem, eno pa v Zapadni Prusiji.

Boji na črnogorsko-turški meji.

Belgrad, 13. decembra. Na turško-črnogorski meji se spopadi in boji ponavljajo že par tednov; vsled tega so tudi odnosi med obema državama napeti. Turška vlada je brzojavila svojemu poslaniku v Cetinje vsa poročila, ki jih je poslal mejni poveljnik ter naročila poslaniku, naj ukrene pri črnogorski vladi vse potrebno, da bo konec nemirom. Zadnje dni je položaj ob meji čimdalje resnejši. Turki imajo baje zbranih 14.000 mož. Črnogorci pa 4000.

Umor Sarafova in Garvanova.

Sofija, 13. decembra. Med prebivalstvom narašča čimdalje bolj razburjenje zaradi zavratnega umora Borisa Sarafova in njegovega zvestega tovariša in pobratima Garvanova. Bati se je, da bo umor imel za posledico strašno krvno osveto med pristaši umorjenih in četami Sandanskega, kateri pripada morilec Panica. Umor ima podel Judežev značaj. Morilec se je hlinil Sarafovu cele mesece, užival njegovo gostoljubnost ter dobil od Sarafova na dan umora 3000 frankov, da si osnuje četo. Za odhodnico je priredil Sarafov posebno bogato večerjo, a v zahvalo je po večerji Panica ustrelil gostitelja in njegovega pobratima. Sedaj je znano, da je morilec poslala Sandanskega skupina, da izvrši nad Sarafovom smrtno obsodbo. Vsak pravi Slovan se sramuje tega podlega bratortora, veseli se edino Turčija, ki je že davno razpisala na Sarafovo glavo 2000 piastrov.

Zarota proti sultanu.

Sofija, 13. decembra. Iz Aten je došla vest o veliki zaroti proti sultanu Abdul Hamidu. Turški politični beguni v Atenah so bili zapleteni v zaroto z nekaterimi visokimi državnimi funkcionarji v Carigradu, da odstavijo sultana. Neposredno pred izvršitvijo zarote so jo v sultanovi palači razkrili. O aferi se strogo molči ter tudi ni znano, kaj se je zgodilo z zarotniki.

Nemiri v Perziji.

London, 13. decembra. V Sirasu so nastali resni nemiri. Množica je napadla angleškega ravnatelja odnotne banke ter ga hotela ubiti. Ravnatelj je ušel, zato pa je bil angleški konzul nevarno obstreljen. Anglija bo zahtevala zadoščenje ter interve-

nirala tudi z orožjem, ako ne dobi zlepa popolne satisfakcije.

Roosevelt ne kandidira več.

London, 13. decembra. Na razne vesti, ki so se zadnje čase raznašale o Rooseveltovi zapetni kandidaturi za predsednika, naznanja Roosevelt formalno, da zdržuje svojo izjavo pri zadnji izvolitvi ter nikakor ne misli več sprejeti eventualne zopetne izvolitve.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 14. decembra.

Poslanec Hribar je dobil s Poljskega še tele zahvale:

Krakow, 12. decembra. Občinski svet kraljevega mesta Krakova je sklenil izraziti gospodu poslancu najiskrenejšo zahvalo za odlično in moški nastop v parlamentu proti nečloveškemu nasilstvu pruske vlade na prirojenih pravicah poljskega naroda in na državnopravne temelje evropske kulture. — Mestni župan dr. Leo.

Grodek Jagielloński, 8. decembra. Jasni, velemožni gospod Hribar, državni poslanec na Dunaju. Narodni shod v Grodku dne 8. decembra je sklenil 1. odločno protestirati proti brutalnemu zakonskemu načrtu, predloženemu pruskemu deželnemu zboru, o razlastitvi Poljakov pod pruskim žezlom, kateri zakonski predlog je v nasprotju s temeljnimi pojmi o morali in družabni etiki; 2. izreči goreče simpatije in sočutje bratom, nahajajočim se pod pruskim žezlom, ter jim zagotoviti svojo pomoč v njihovi pravični borbi; 3. izraziti priznanje poljski delegaciji na Dunaju za njeno dosedanje postopanje v zadevi predloženih barbarskih zakonskih načrtov ter jo pozvati k nadaljnji energični akciji proti nasilstvu pruske vlade; 4. izraziti čast in priznanje vsem drugim državnim poslancem, ki so stopili na stran zatirane poljskega naroda ter nastopili proti pruskemu nasilstvu. Predsedstvo shoda: Franciszek Bobowski, predsednik, Rudolf Chojek, tajnik.

Naslov profesorja sta dobila Kuno Kočevar v Kočevju in Jos. Reisner v Novem mestu.

Pomaknenje v višji plačilni razred. Z novim letom se izvrše med našim učitelstvom sledeče spremembe. V prvi razred prestopijo: Terezija Strle, Ivan Smrekar, Fran Trost, Fran Scheschark, Viljem Gebauer, Jakob Dimnik, in Julij Flis; v drugega: Frančiška Illeschitz, Karel Simon, Rajko Justin, Fran Gregorač, Fran Rus, Karel Trost, Avgusta Kolnik, Srečo Malensek, Robert Ziegler in Josip Sedlak; v tretjega: Anton Germek, Amalija Kobau, Leopold Ferjan, Hedviga Schwickert-Lehmann, Mihael Salberger, Roza Salberger-Merva, Leontina Murgel, Marija Benedek, Alojzij Novak, Marija Gantar, Ivan Žan, Fran Erker, Marija Vider, Anton Lenarčič, Marija Peče, Josip Lapajne, Evgenija Padar, Alojzij Ponikvar, Terezija Bole, Mihael Novak, Gabrijela Erker-Jereb, Valentin Mikuz, Ana Božič, Ernestina Zaje, Ana Berce-Kopač in Dragotina Damianovič.

Imenovanje med učitelstvom. Imenovani so: za Suhor Kornela Konecila; za Dovje Amalija Jeglič; za Sostro Uršula Maz; za Predoslje nadučitelj Rudolf Zore; za Vrhniko Amalija Komotar; za Kočevje Ivan Kren; za Banjaloko N. Bajec in za Studeno Bogomir Fegic.

Služaj učitelja in mučenika Germeka se je po dolgem cincanju in odkladanju vendarle rešil v deželnega šolskega sveta seji dne 12. decembra t. l. Gospoda Germeka hudobije sorškega kaplana niso mogle ugonobiti. Vse, kar se mu je očitalo, se je izkazalo kot podla laž! Obenem je bil g. Germek imenovan za šolskega voditelja na trirazrednici v Komendi pri Kamniku. Njegova soproga, gospa Antonija Germek je bila imenovana za učiteljico v Sori, pa se je iz službenih ozirov obenem premostila k šoli v Komendi pri Kamniku.

— Za učitelja v Sori je imenovan g. Pianeky.

— Učiteljica Amalija Sedlak je upokojena.

— Za nadzornika za nemške šole na Kranjskem sta imenovana Belar in Perz.

— Philippijeva ustanova se je podelila učiteljem: Knap Antonu, Bižin Antoniji, Labernik Ignacij, Kermelj Frann, Weber Ivanu in Mihelič Josipu.

— Občinske volitve v št. Jernoj. Z Dolenjskega se nam piše: Tisti dan po sv. Miklavžu, ko so Sentjernejoji rekli, da so po Kosta-

njevdanih »mušter« vzeli, je odzvonilo farovski komandi tudi tej prijazni vaji. Govorila je šentjernejska dolina; najlepša raven na Dolenjskem. Trden in dober kmet živi tukaj. Bavi se ponajveč z živinorejo, izreja lepe konje. Zato slovi Šentjerneji zaradi svojih velikih semnjeve preko mej domače dežele. Vendar je v tej vasi doslej imel prvo besedo farovž. Zadnji kaplan je imel večjo oblast, kot prvi možje v občini. Sedaj se je izpremenilo. »Blagoslov« pleterskih kurtarjev se je prikazal v vsi svoji dobroti. Kmet je uvidel, kam so ga spravili njega osrečevalci iz »stranke ljudskih sleparjev.« Zadojil čas je hotel g. župnik Lesjak spraviti na župnanski stolec klerikalnega gospoda iz zelene Stajerske. Veliko se je trudil s svojim ljubljencem, toda zaman. Nečemo farovške komande, so rekli kmetje in so se kar med sabo pomenili. Volili so odločno v lastno korist in zmagali v vseh treh razredih tako sijajno, da mora od srca veseliti vsakega poštenega moža. Slava ti, zavodni dolenjski kmet, ki si bil nekoč tlačan od grajske in farovške gospode, katere zadnja ti je poleg posvetnega blaga uničevala tudi duševno silo, da bi ostal omejen, nje orodje na večne čase. Častno so se držali tudi domači šentjernejski obrtniki in posestniki; slava torej njim in g. Volovcu, ki so šli kmetom na roko. Veselje je bilo gledati zastopnike podobnih, ki so razen Grubeljčanov vsi volili kmečke kandidate. Samo Grubeljčanje so delali zgago ter po večini glasovali s fajmoštom in z njim propadli. Sedaj tarnajo, ker nimajo nobenega »moža« v odboru. Bo pač morala lončarica Kraševka napraviti Grubeljčanom lončenega »moža«, ki bo stal sredi vasi in strašil vrbce. S tem bo posebno potolažen Černe Janez, ki se je hudo pahal za fajmoštvovo kožo in bo dobil »penzijo«, ker ni več v odboru. Upam, da bo g. župnik toliko hvaležen in mu »penzijo« preskrbel. Gosp. Novoselcu budi povedano, naj ne posluša v nadalje gospodov iz farovža, ker po taki tovaršiji vedno glava boli, kar se je g. Novoselc sam lahko najbolj prepričal. Kar so napravili 7. t. m. Šentjernejoji, je povsem hvalevredno in moško delo; naj bi jim sledile še druge občine po Dolenjskem in dolenjski kmet bo kmalu sam svoj gospodar, kar je za napredek naše lepe domovine v prvi vrsti potrebno. Te vrstice sem napisal zato, da dam zasluženost čast šentjernejskim možem, ki so brez strahu sledili koraku svojih sosedov Kostonjevičanov in se docela otresli farovškega vpliva.

Kmečki prijatelj.

— Srednjeveški odlok. Okrajni šolski svet v Krškem deluje v smislu, kakor ga določuje prečistita duhovščina: vero je treba vbiti v človeka, potem je pa dobro. Ako starši pravijo, da ne puste, da bi se njih otroci udeleževali nepotrebnih eksercij, spusti nanje ta šolski svet srednjeveški odlok. Železniški uradnik v pok. gosp. Fran Hrstovčan v Krškem ima rejenca Leopolda Hrstovčana, kateremu ni pustil udeleževati se eksercij letos aprila meseca, kar je naznanil okrajnemu šolskemu svetu. Ta je vsled tega 9. nov. t. l. dal tole modrost od sebe: V smislu § 1 zakona z dne 14. maja 1869 državnega zakonika št. 62 ima ljudska šola nalogo, da ne razvija le duševnega delovanja otrok, ampak da jih vzgaja tudi pravno-versko. Že zaradi uravnavske vzgoje se je s § 3 zakona z dne 2. maja 1883 drž. zakonika št. 53 določil tudi veronauk kot učni predmet splošne ljudske šole. Obenem smejo učenci v smislu § 21 imenovane novele šolskega zakona izstopiti iz ljudske šole le, če imajo za ljudsko šolo predpisano zadostno znanje iz veronauka, branja, računanja in pisanja. Glede verskega pouka pa ni dovolj, da si pridobi učenec potrebne znanja, ampak se mora udeleževati tudi duhovnih vaj. Zato (!) je predpisano učenecem udeleževanje duhovnih vaj njih verskega izpovedanja s § 63 odredbe naučnega ministrstva z dne 29. septembra 1905 št. 13200 drž. zakonika št. 159. Ker ste Vi 6. aprila 1907 izjavili, da se učenec Leopold Hrstovčan, ki je v Vaši varuški oskrbi, ne bo več udeleževal duhovnih vaj, naroča se Vam najstrožje z ozirom na § 71 imenovane šolskega in učnega reda, po katerem se imajo otroci v šoli ne le uravnavsko vzgajati, ampak jih je tudi navajati k strahu božjemu in z ozirom nato, ker Vaše postopanje lahko vzbuja pohujševanje (!) pri drugih učencih krške ljudske šole — da odslej naprej silite (!) učenca Leopolda Hrstovčana, da se redno in točno udeležuje verskih vaj. O tem se z rešitvijo svoje izjave z dne 6. aprila t. l. obveščate s pripombo, da se proti temu odloku v 14. dneh lahko pritožite na dež. šolski svet v Ljubljani potom rekurza, ki ga je vložiti pri podpisnem okr. šolskem svetu. Proti temu odloku, ki je vzgled izrednega pomanjka zakona in logike, se je seveda vložil rekurz in smo razdovedni, kako bo rešen.

— **Narodnost klerikalnih klerikalcev.** Protest proti nemškemu govoru o. kr. rud. nadsvetnika Billeka v našem poročilu o seji idrijskega občinskega odbora imenuje idrijski „Slovenec“ dopisnik nesramen napad na tega o. kr. uradnika. To je pač višek narodnega izdajstva! Varovali smo slovenski značaj idrijskega občinskega odbora, a „Slovenec“ smatra to kot nesramen napad na rud. predstojnika. Kaj takega zamore storiti pač le tako korumpirana stranka, kakor je idrijska klerikalna. Stranka, ki ne pozna načel, ki izdaja sedaj delavske, sedaj narodne koristi. Kaj je bolj naravno, kakor da tako stranko rabi erar in jo zato tudi podpira. Rudniški erar daje klerikalcem za neznanost najemščino celo poslopje, v katerem ima vsa klerikalna idrijska organizacija svoje udobno zavetišče, navzlic temu, da primanjkuje eraričnih delavskih, pazniških in uradniških stanovanj. Rudniško ravnateljstvo protežira klerikalne delavce, paznike in nemškutarske učitelje in učiteljice. Nič čuda torej, da se je breznačajna idrijska klerikalna stranka uslužila o. kr. erarju in mora nastopati kot braniteljica tega ter opravljati judeževa dela. Mi pa imamo napram erarju popolnoma proste roke in še večkrat si bomo dovolili primerno osvetiti v javnosti vsako njegovo nepravilno ravnanje, pa naj je na čelu rudniškega ravnateljstva Billek ali kdo drugi, o. kr. uradnik je, nič več in nič manj. Klerikalci pa so pokazali svojo narodnost zopet enkrat v pravi luči.

— **Pravičnost italijanskih socialnih demokratov.** Našim socialnim demokratom so italijanski sodrugi vedno v vsem vzor in „Rdeči Prepir“ vsak čas zagovarja njih delovanje. Kakšni so ti ljudje napram Slovenem, nam dokazuje občinski zastop v Miljah v Istri. To je namreč v istrski deželi edini občinski zastop, ki je v socialističnih rokah. Za Legino šolo v Kolumbani so dali miljski obč. očetje 100 kron, dočim okoliški Slovenci, ki tvorijo večino občine, zamen prosijo za slovensko šolo, za katero se je izrekla tudi šolska oblast. Na poziv te oblasti je odgovoril socialistični obč. zastop, da bi se morali v okolici ustanoviti dve šoli, slovenska in italijanska. Seveda, če bi se ustanovili, ne bi manjkalo pritiska in strahovanja staršev v namen, da bi pošiljali otroke v italijansko šolo. Kmalu bi bila „dokazana“ nepotrebnost slovenske šole in za slovenske otroke bi ostala samo italijanska šola. Da bi se to res zgodilo, dokazuje, kar se je izvršilo v miljski obč. seji glede slovenskega sela Škofje. Tu sta prav po želji italijanskih socialistov slovenska in italijanska šola. Obč. očetje so pa stresali jezo nad učiteljem slovenske šole, ker je tamnošnjim slovenskim staršem svetoval, naj vpišujejo otroke v slovensko šolo. Učitelj slovenske šole bi moral agitirati za italijansko šolo! In taki ljudje so vzor Etbinu Kristanu!

— **Iz justične službe.** Sodni kancelist G. Mihael Lužnar je premeščen iz Kranjske gore v Kranj.

— **Iz davčne službe.** Davčni oficijal G. Anton Burger je premeščen od davčn. urada Ljubljane okoličco k davkarji za mesto Ljubljana. Davčni oficijal G. Božidar Lappain v Kostanjevici je vpojojen.

— **Imenovanje pri pošti.** Poštni asistenti Rudolf Mayerweg, Renat Lorinsich, Aristid Tamanini, Fran Ficko, Alojzij Rabusin, Dragotin Mikschiczek, Aristid Wurmbrand, Herman Mayer v Trstu, Friderik Brumat, Anton Piccinini v Gorici, Matej Röhrl, Josip Zentrich v Ljubljani, Just Peschle v Pazinu, Rudolf Wrus in Adolf Lunaček v Opatiji so imenovani za poštne oficijale.

— **Iz gledališke pisarne.** Jutri, v nedeljo popoldne (nepar) se uprizori kot dijaška in ljudska predstava ob znižanih cenah tretjič in zadnjič v sezoni Grillparzerjeva „Prababica“, („Die Ahnfrau“). Zvečer (par) se prvič ponovi Parmova opereta „Nečak“.

— **Slovensko gledališče.** Gerhart Hauptmann velja v literarnem svetu za največjega sodotnega nemškega dramatika. Tudi naše občinstvo že pozna nekatera njegova dela, kakor „Hanice pot v nebesa“ in „Potopljene zvon“, dve simbolistiški igri bajnega značaja, ter „Olgo“, sanjsko dramo, ki se je lani uprizorila z nepričakovanim vnanjim uspehom. Snodi pa nam je naša intendantica dala videti novo Hauptmannovo delo, naturalistiški igraček „Roza Bernd“. Z nepopolnim uspehom so dali to igro prvič leta 1903 v berlinskem nemškem gledališču, a pozneje je redno polnila pozornico večer za večerom, dasi so se oglašale tudi neugodne kritike o ustroju dejanja samega. Pred vsem je zabredel Hauptmann v hibo dolgovestnosti; to se je čutilo tudi pri nas, posebno v prvih treh dejanjih. Značaji so tako minuciozno orisani v najimtimnejših potezih in

poet porabi ravno v to svrhu preveč pozornosti, v tem pa sanemarija dramatiški razvoj dejanja. Že v 1. prizoru 1. dejanja lahko slutimo, kakšen bode konec. Vsa dramatiška igra je osredotočena v 5. dejanju: usoda nesrečne Berndove hčere bity v neizprosno brutalnostjo k neodvratni katastrofi. Roza Berndova, to brhko kmetiško dekle, zapade brez prave tragiške krivde bridki usodi. Lepa je, življenja se veseleča; vsi moški iz vasi, so vedno za njo. Ljubi jo, bolje ljubimkuje z njo veseljaški graščak Krištof Flamm. Krepak mož je še to in si išče zabave drugod, ker mu je ne more dati doma bolehnata žena, že več let navezana na kolesni stol. Oba, Roza in Flamm uvidita, da morata nehati s takim življenjem, da morata narazen. Pri ljubimskem sestanku ju zasači vaški don Juan mašinist Streckmann. Stem prizorom se dejanje prične, sproži se kamenček, ki potegne za sabo usodo več življenj. Streckmann brutalno izrablja svojo tajnost, hoteč Rozo prisiliti, da bi so tudi njemu vdala. A nato vendar ne molči, baha se celo s svojim uspehom. Pride do pravde, Roza si ne zna več pomagati. Kakor spehana srna išče izhoda in rešitve, a je nikjer ne najde. Strah pred sramoto, pred očetom in ženino, dobrodušnim Keilom jo dovede do tega, da pred sodiščem po krivem priše. Na poti domov porodi in zadavi svoje dete, ki ga je bila spočela v ljubezni s Flammom. To je nje tragični konec. — Kljub robatemu naturalizmu je znal pesnik vdihniti drami toliko naravno resnih, v srce segajočih momentov, da vse čuti z nesrečnim bitjem. Nekaj grozovitega je, kako to preprosto kmetiško dekle po prvem padcu zapade krivdi in pogubi. Kakor da bi odmeval iz dalje klic: Ne sodite! Bodite usmiljeni! — Pri nas se je vprizorila igra ob najugodnejši priliki. Saj smo snodi pozdravili na domačem odru preljubega gosta, dičnega našega rojaka-umetnika g. Ignacija Borštnika. V tork se je slavil pred oduševljenimi hrvaškimi občinstvom na zagrebški pozornici petindvajsetletnico svojega umetniškega delovanja. Blje to pravi triumf za našega rojaka in vsak pošteni Slovenec je vesel in ponosen, da se vsaj drugod našim nadarjenim ljudem daje priznanje, ki mu ga hvala ležna domovina tako pogosto rada odreka. Vendar se oglašijo včas tudi v nas trenutki, ki nas dvignejo nad dušeco, topo vsakdanjostjo, da si damo duška sicer pritajevanemu čuvstvu vanju in res iskreno čestitamo možu, ki zasluži priznanje in hvalo. Težko pot življenja nameri slovenski igralec: doma ne najde pravega umevanja, ne moralne, ne gnotne zaslombe, drugod ga sprejmejo izprva kot tujca. Sele, ko s svojim znanjem in s svojimi zmognostmi premaga vse predsodke, — in to je posebno v gledališkem svetu težko delo —, tedaj šele stopi na trdna tla. Tisto iskrenost, tisto razigranost, s katero smo pozdravili ljubega nam umetnika na domačem odru, čestitajoč mu z burnim ploskom na njegovem slavlju, je motila edino zavest, da Borštnik ni več popolnoma naš. Naj mu budi usojena doli pri naših ljubih bratih v Zagrebu še dolga vrsta let umetniškega življenja! Nastopil je v vlogi Flamma. V tem ko večino dejanja zavzema vloga Roze, ki obrača napeto pozornost vseh nase, je Flamm ona možka oseba, ki takoj od početka daje smer ravnanju Rozinemu. Gosp. Borštnik ga je kreiral s tistim naravnim umetniškim umevanjem, ki je njemu lastno. Krepak mož, ki hoče še kaj imeti od življenja, si utrpa svežo cvetko, ne da bi pomislil, kake posledice utegne to zanj imeti. Svoje dejanje hoče in mora prikrievati pred svojo ženo, pred Avgustom in Berndom in tako živi brezskrbno dalje, ne vedoč, kako se trgajo nitke v srh Roze, njenega ženina in očeta. Po prvem aktu mu je občinstvo živahno aplavdiralo in vročili so mu vence in šopke, svež spomin na gostovanje pred slovenskim občinstvom. Nekaj izrednega pa je bila snodi gospa Danilova kot Berndova Roza. Nočemo se igrati s superlativi, a tu bi bili umestni, če bi hoteli primerno označiti njeno igro. Vse je živelo v njej, drhtelo in trpelo: gnev, ogorčenost, gus nad življenjem, ljubezen in bojazen, ponos in sram, vse te čute je tako neprisiljeno predočevala, da ji mora kritika iskreno čestitati. Pač ena najlepših vlog, kar jih je kdaj igrala, če ne najboljša. Kakor da bi bila nje umetniška sila rasla od dejanja do dejanja, v zadnjem je bila naravnost občudovana! Še štiri osebe so, ki tirajo in ovirajo dejanje. Najprej Streckmann, ki ga je dal g. Dragutinović. Želeli bi si mlajšega, ne s tako častljivo brado. Po našem mnenju je bolj širokousten bahač ko lokav spletkar. Dva posebna značaja sta stari Bernd in ženina Rozin, knjigovez Keil. Prvega je prav dobro pogodil g. Danilo: vseskoz resen, veren protestantski starina, ki neomajno veruje v poštenost svoje hčere,

roko bi sanjo vtaknil v ogenj, a ko sve o njenem sločinu, takrat (v 5. dej.) se v njem vse poruši. Avgusta Keila je igral g. Nučič, Kdor pozna oder, ve, kako lahko dobi taka pobožna in pohlevna figura, kakor je Keil, poteze smešnosti. To je mladenič, prevzet krščanske ljubezni do bližnjega, potrpežljivosti in krotkosti; tak je, da bi ti ponudil levo lice, če ga udariš na desno. G. Nučič je dobro podalsta značaj. Naj ga nika ne moti smeh, ki ga je moral čuti o prvem nastopu. Sploh pa, mimogrede omenjeno, ljudje, ki niso godni, da bi na dostojen način brez neumestnega, motečega smeha prisostvovali resni predstavi, naj ostanejo rajši doma pri knjigah in igrah: nihče jih ne bo de pogrešal. — Simpatična je bila gospa Borštnikova kot Flammova žena. Nekaj velikosrčnega je v njej, nič zagrenjenega, kar je običajno pri dolgoletnih bolnišnih; nekaj gorkega žari iz nje, kot izkušene žene in matere; jaseen pogled ima za šloveske slabosti, hitro sodbo, a ne pozna obsodbe, le odpuščanje. Gospa Borštnikova je kreirala to vlogo s finim umevanjem, le malo preagilna se nam je zdela, sedeča na vozičku. Tudi gospa Kreisova kot Martica, naivna kmetiška deklica, je igrala po našem okusu. Sploh je bila igra dobro naštudirana; enemble v 3. dejanju se je prav dobro posrečil in bi morali vse pohvaliti, kakor so napisani na gledališkem listu. Samo trajalo je predolgo; mogoče se bo dalo za repizo vendar kaj ertati. Hiša je bila seveda razprodana, saj je veljal častni poset našemu Borštniku, odličnemu slovenskemu rojaku. Zato pa si ne znamo dobro tolmačiti, da so bile reprezentacijske lože prazne. Lynkeus.

— **Koncert „Zveze moravskih učiteljev“ dne 29. decembra.** Da bode slavno občinstvo videlo, kako so bili slavljani in čislani pri zadnjih koncertih češki pevci, ki pridejo 29. t. m. tudi v Ljubljano, podamo nekaj kritik prvih nemških listov. „Neues Münchener Tagblatt“ z dne 23. aprila 1906 piše: „V sredo smo imeli priliko slišati „pevski zbor moravskih učiteljev“. Na veselem velikonočnem potovanju so se ustavili tudi v Monakovu, da nam pokažejo, kaj da znajo. Za tako namero je treba nekoliko poguma. Kajti znano je, da je Monakovo z moškimi zbori dobro preskrbljeno, bodisi za kvantitativno ali kvalitativno. Če bi torej ti pevci ne nudili nekaj posebnega, znalo bi jim biti slabo. A šlo je dobro. Teh 50 veselih pevcev z Moravske je imelo bleščeč zaslužen uspeh. Prinesli so pred vsem krasen glasoven material s seboj; sveže, čiste tenorje, krepke, doneče baze. Imajo nadalje izbornega dirigenta, prof. Vacha, ki jih razumno vodi. Njihova izborna disciplina kaže se že pri nastopu; v nekakem svečanem sporedu prihajajo na oder in med predavanjem stoje kot pribiti na svojih prostorih, kot da bi ne bili v dobrodušni Avstriji, marveč na kakem pruskem vežbališču izvežbani. To so vsekakor le zunajnosti; ali vkljub temu — izgleda lepo. Note so ti gospodje pozabili v svojih kovčkih — pojo vse na pamet; že samo to je pri tako obširnih deloma jako težkih programnih točkah nekaj posebnega. In ta zbor je profesor Vach tako izbočno izsolal, da ga lahko stavimo za vzor, ne priča samo o njegovi energiji, temveč tudi o njegovem finem muzikalnem razumevanju. Osupli smo, ko slišimo kaj on iz svojega zbora izvajlja. Tuse kar blišči in iskri samih najlepših barv, vsaka pesem zase je prelepa „glasbena slika“. Vse je ritmično interesantno, vse izbornoniansirano in privsem tem poje gospoda brez hibe sigurno in čisto. Pojo večinoma v češkem jeziku, ki se posebno skladbami prilaga.“

— **Bajka o nemški davčni moči na Kranjskem.** Ta članek, ki ga je priobčil naš list preteklo soboto, so v izveščku reproducirali tudi „Narodni Listy“. Češki list pripominja z ozirom na podatke, navedene v skromnem članku: „Prevelika skromnost ni bila nikdar napaka Nemcev in v tem oziru so si enaki Nemci na Kranjskem in pri nas na Češkem“.

— **Silvestrov večer.** Telovadno društvo „Sokol“ v Ljubljani priredi 31. t. m. v „Narodnem domu“ običajni Silvestrov večer z izbranim raznovrstnim sporedom.

— **Občni zbor akad. fer. društva „Sava“ v Ljubljani** ob 23. t. m. v „Narodnem domu“ (restavracija) ob 8. zvečer. Člani se pozivljajo, da se ga polnoštevilno udeležijo. Gg. starejšine dobrodošli.

— **Umrl** je po kratki, mučni bolezn, šele v 25. letu starosti g. cand. med. Ernest Zupanc, sinc o. kr. dež. vlade svetnika in zdravnika dr. Franca Zupanca. Pogreb bo jutri popoldne v Kranju.

— **Simon Gregorčičovo javno knjižnico in čitalnico** v Vegovih ulicah št. 2 je obiskalo tekom pre-

teklega tedna, t. j. od 7. dec. do 13. dec. skupno 666 čitateljev. Povprečni obisk je znašal po 95 oseb na dan. — Iz knjižnice se je izposodilo od 31. oktobra do 6. decembra 1293 knjig.

— **Nadležni berači.** Prišla je zima. Ptice so nas zapustile, priklatili so se pa vsakovrstni vrani, ki lazijo dan za dnevom po hišah, in nadlegujejo ljudi tako, da se jih ni odkrižati. Reči se mora, da postopa deželna vlada naravnost brezvestno, ko dovoljuje tolikim menihom in nunam da beračijo. Ti ljudje so tako nadležni, da se jih ni odkrižati. Celo bolnikom ne prizanašajo. Pretečeni teden sta „fehtali“ na Selu dve nuni. Koj za njima pa je prišel neki menih. Ta je kar ukazoval, koliko mora kdo darovati. Pri neki stranki je ponudeni dar kar zavrnil, najbrže ker je bil premajhen, zakaj prevelikega daru ne zavrnejo taki ljudje nikdar. Kaj ni nobene pomoči zoper tako nadlogo? — Op. ured: Edina pomoč je, da ostanejo ljudje trdni. Ne dati, ničesar — to bodi vodilo in kmalu bo bolje.

— **Nemškutarjenje na pošti pri Sv. Jakobu v Ljubljani.** Na tej pošti se s strankami uganja najhujša nemškutarija. Vložne knjižice poštne hranilnice se izdajajo izključno nemške in se vse vanje vpišuje v blaženi nemščini. Mislimo, da gđ. voditeljica tega urada nima prav nobenega tehtnega vzroka, da bi se slovenskim strankam ne vpisovali zneski v slovensščini v dvojezične vložne knjižice poštne hranilnice.

— **Izredni poštni promet o Božiču.** O božičnem času se bodo od 21. do 24. t. m. podajšale uradne ure pri tukajšnji predaji pošiljatev vozne pošte in sicer tako, da se bodo od 8. ure zjutraj do 7. ure zvečer brez presledka sprejemale pošiljatev. Občinstvo se zaradi tega z ozirom na lastno korist, kakor tudi gde na to, da pošti olajša njeno težavno nalogo, nujno povablja, da prinese kolikor mogoče že o dopoldanskih urah ali vsaj kmalu popoldne pošiljatev na pošto, ako želi, da se še isti dan odpošljejo. Priporočila se tudi v pošiljatev prideti še drug naslov, ker je potem, ako se odpre, pošti mogoče dostaviti jo, tudi če bi se zunanji naslov izgubil ali pa tako izbrisal, da bi ga ne bilo možno več brati. V svrhu hitrejšega dostavljanja došlih pošiljatev se posamezne stranke kar najljubše prosijo, dostavljajca poštne pošiljatev kolikor mogoče hitro in nemudoma odpraviti, t. j. hitro podpisati oddajne listke in poravnati pristojbine, kajti vsako tudi najmanjše zadrževanje zavira občutno ves promet. Na pošiljatev, katerih vsebina je podvržena užitinskemu davku, se opozarja še posebno. Pri takih pošiljativah, ki so namenjene v mesta, kjer je užitinski davek vpeljan n. pr. v Trst, v Gradec, na Dunaj, v Prago itd. priporočila se v svrhu hitrejšega razdačenja, da se na naslovu zavitka, kakor tudi na spremnici označuje vsebina in pa tudi količina (kilo, liter, komad) ki služi za podlogo pri določevanju užitnine. Opozarja se dalje, da v božični dobi poštne uslužbeni ne utegnejo ustrezati sem in tja izraženi želji strank, da se jim pošiljatev zavijo, ter da se mora vsaka na pošto prinesena, ne po predpisih zavita pošiljatev brezpogojno zavrniti.

— **Učiteljsko ljubljansko okoličce** naj voli v komisijo za cenitev osebne dohodnine tovariša g. Lavtizarja članom, g. Poklukarja pa namestnikom. Glasovnice s poverili vred naj se takoj odpošljejo volilnemu komisarju višjemu davčnemu nadzorniku gosp. Zajcu v Ljubljani.

— **„Sokol“ v Šiški** priredi v nedeljo, dne 15. t. m. ob pol 5 pop. z javno telovadno spojeno tekmo naraščaja. — Vstopnina: sedež 80 vin., stojišče 40 vin.

— **Da se zgradi nov most čez Savo pri Tacnu,** bo v ponedeljek dopoldne na licu mesta vodnopravna obravnava.

— **Šolski dečki — pretepači.** V Notranjih goricah v ljubljanski okoličci sta se na poti iz cerkve domov sprla in strela 12letna Alojzij Sojar in Franc Novak. Sojar je Novaka sunil z nožem v roko in ga težko poškodoval, da je moral v bolnišnico.

— **Državna subvencija.** Mlekarška družba v Mengšu je dobila 1500 kron državne podpore za pokritje stroškov za opravo.

— **Radeckega veteran.** Človek bi ne verjel, da živi še toliko Slovencev, ki so služili pri vojakihi še pod maršalom Radeckim. Zda je nam poroč, da živi v Kandiji pri Novem mestu mož, ki je morda najstarejši izmed Radeckega veteranov. Ta mož, Florjan Kotar, je bil rojen v Vavti vasi l. 1817. Potrjen je bil l. 1838, se udeležil bitk pri Novari in pri Kustoci ter dobil že l. 1850. „abschied“.

— **O „Svobodni mladi“ in „mrtvi roki“** je predaval v Idriji urednik „S. M.“ Lenart Lotrič v soboto zvečer in v nedeljo popoldne v veliki dvorani „Narodne čitalnice“.

— **Predavanja** sta bila izborna obiskana, udeležilo se ju je povprečno do 500 oseb. Za vseskoz zanimiva predavanja je bilo poslušalstvo predavatelju izredno hvaležno.

— **„Ruski kružok“ v Idriji** namestila zopet pričeti svoje delovanje in sosebno se bo v najkrajšem času ustanovil ruski učni tečaj. Oglasila na vstop v društvo sprejema tajnik J. Novak.

— **Most čez Nanošičico pri Zagonu pri Postojni** se zgradi prihodnje leto in bo stal 5600 K. — Istotako se bo gradil nov most čez Sušico med Košano in Novo Sušico, ker je dosedanjega zadnja povodenj razdejala. Stal bo 4940 K.

— **Nezgoda.** Jožef Čeč, posestnik iz Brinja na Notranjskem, je bil na semnju v Postojni, kjer se ga je nekoliko preveč naskal. Domov grede je skoraj gotovo zašel v vodo Nanošičico. Dosedaj ga še niso našli.

— **Z Notranjskega** se nam piše: Na svojem veleposstvu v Gorici pri Pregradi na Hrvaškem je preminol naš rojak Anton Kavčič. Rojen je bil l. 1838 na Razdrtem. Nemila usoda ga je poglala v službo, ki jo je nastopil kot grajski oskrbnik. Posebna nadarjenost, žilava vztrajnost in vedno napredovanje v poljedelski stroki — to ga je spravilo na tako gmotno stališče, da si je nakupil sveta in postal vlastelin na Gorici. Nas vse, ki smo ga poznali, je pretresla vest o njegovi smrti. Kako smo ga bili vsi veseli, ko smo se zopet združili z njim pri odkritju Miroslavovega spomenika v Postojni. Bil je čil in krepak in ob pogledu na njega oživilo so stari spomini na minole čase. Pokojnik je bil za svoj čas izredno izobražen poljedelec. Vedno je imel knjigo ali časniki v roki, da ni zapadel v duševno otupljenje, ki prav dostikrat pohabi naše mladeniče, ko zapuste šolo in ostanejo doma. Tudi muziko je gojil in našel za to časa še do zadnjih let, ko ga je starost jela objemati. Ko se je začelo narodno prebujenje, je bil Tone vedno med buditelji in posebno s pokojnim Miroslavom Vilharjem sta si bila vdana prijatelja. Pogrešali smo ga, ko ga je od nas pregledala sila, ki je ni on zagrešil, toda pozabljen ni bil nikdar in tudi sedaj ne bo, ko nas je zapustil za vselej. Zapustil je ženo in čvrste otroke, katerim naj bo kazipot vedno možato postopanje njih očeta in nam nepozabnega rojaka. — Prijatelj.

— **Motor je povelil** v Trbovljah 19letnega premogarja Fr. Zajca iz Celja. Odrčgalo mu je levo roko.

— **Slavna slovenska zmaga.** Občino Vuzenico na Dravi na Stajerskem so 12. t. m. vrli slovenski kmetje iztrgali Nemcem popolnoma iz rok. Ogromno večino so dobili v III. razredu, v II. se Nemci volitev še udeležili niso, v I. pa združili na svoje kandidate največ 3 glasove. Nemci so hoteli voliti za mrtve, pripeljali so na volišče človeka, ki je bil pred kratkim kaznovan in o katerem so vedeli, da ne more voliti. Blamirali so njega in sebe. Seveda je tudi Južna železnica morala biti med tistimi, ki so pogoreli. Velikansko narodno navdušenje vlada med Vuzeničani nad sijajno zmago.

— **Ali je to tudi rodoljubno?** V Mariboru su ustanovili „rodoljubi“ in zadržni strokovnjaki dr. Verstovšek, dr. Korošec, Hohnjec in dr. Matek duhovniško posojilnico, ki ima namen uničiti ali vsaj škodovati staro narodno slovensko mariborsko posojilnico. To osnovanje, ki se je zgodilo zgolj iz političnega strankarstva in sovraštva do slovenstva v Mariboru, je vredno najstrožje obsodbe.

— **Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda** se ustanovi v Gornji Savinski dolini. Vsa čast vrlim Gornjesavinčankam! Slovensko žentstvo širom slovenske domovine, posnemaj jih!

— **Pozor, slovenski zdravniki in medicinci!** Vsi nemški listi pozivljajo nemške zdravnike, da se naj nastani v Pliберку (Bleiburg) na Korškem kak slovensčine zmožen zdravnik, ker je dosedanj tamonjni zdravnik imenovan za distriktnega zdravnika v Velikovu. Res je, kar trdijo nemški listi, da so dohodki zdravnika v Pliберку jako veliki. Mi pa poznamo mnogo zdravnikov v slovenskih krajih, kjer ne dosežejo niti polovice teh dohodkov, kakor jih ima zdravnik v Pliберку, ki mora biti slovensčine zmožen. Torej pozor, slovenski zdravniki, dokler je čas!

— **Ogenj.** V St. Petru pri Celovcu je večerj pogorelo stransko poslopje Kellerjeve tovarne stolov. Velika nevarnost je bila za vso tovarno. Škoda je precejšnja.

— **Čreplinja je počila** 34letnemu sprevodniku drž. železnice Matevžu Vičiču, ko ga je na postaji Sv. Luce pri Gorici pritisnil tovarni voz k vagonu. Prepeljali so ga v tržaško bolnišnico, a ne bo okreval.

(Dalje v prilogi.)

S svetilnim plinom sta se zapustila v Trstu 77letni hišni upravitelj Ivan Paduani in njegova 60-letna žena Klara. Pozabila sta ponoči zapreti petelina pri plinu in zjutraj so ju našli mrtve.

Sreče je pečilo v Trstu 44letni kuharici Ani Juvan iz Trebnega pri Beljaku. Bila je takoj mrtva.

Ponarejalci denarja. K litografu Hönig na Reki je prišel bivši gostilničar iz Spljeta Fr. Duich ter predlagal, naj mu proda litografski stroj, kar pa je Hönig odklonil. V par dneh je prišel Duich zopet k njemu ter mu predlagal, naj prevzame tiskanje bankovcev po deset, dvajset in petdeset kron, za kar mu priskrbi plošče. Hönig je ponudbo navidezno sprejel, a ko je Duich prinesel plošče, so ga tajni policaji prijeli. Ponoči je policija preiskala neko slaboglasno gostilno ter zaplenila mnogo ponarejenega denarja in plošč.

102 leti stara je umrla na Reki Roza d'Andre. Pokojnica je imela 21 otrok in okoli 100 nečakov. Njen mož je bil Francoz.

Slovanski umotvor, ki uživa v resnici svetovno slavo, je velika slika znamenitega jugoslovanskega slikarja Paje Jovanovića, predstavljajoča boj petelinov, kakor je v navadi v južnem delu Črne gore. V tej sliki je z mojstrsko dovršeno upodobljen prizor iz intimnega narodnega življenja na črnogorskem jugu. Ljudski tipi, zbrani okrog vojskujočih se petelinov so nad vse karakteristični, kakor je tudi izborni pogojen izraz različnih obrazov in sploh ves milje. Ta slika je svoj čas vzbudila največjo senzacijo, koderkoli je bila razstavljena, a zlasti na Francoskem, kjer je bil slikar za ta svoj umotvor odlikovan z zlato svetinjo. Zdaj je ugledna tvrdka Peter Nikolić iz Zagrebu izšla kar možno najlažje izdelano reprodukcijo v barvah tega velikega umotvora. Kdor je videl original, kakor pisec teh vrst v Monakovem, se ne more načuditi, kako lepo in točno je v vseh nijansah izvedena ta reprodukcija, ki bo v najlepši okras vsakemu salonu. Brez okvira je slika široka 95 cm visoka 63 cm. Okvir, ki je finopozlačen, je 13 cm širok. Cena je izredno nizka. Slika velja samo 50 K, plačljivih v mesečnih obrokih, pri takojšnjem plačilu pa se dobi celo za 45 K. Kdor hoče svoj dom okrasiti s slovanskim umotvorom, naj si nabavi to sliko. Z izdajo te reprodukcije si je firma Peter Nikolić, ki si je z izdajanjem reprodukcij slovanskih umotvorov pridobila velikih zaslug, zopet v znatni meri povisala svoj renome.

Ukradel je v Karlovcu trgovcu Bärmbaum steklarski pomočnik 7000 K. Nato je pobegnil.

Kinematograf Edison na Dunajski cesti nasproti kavarni „Evropa“ ima od danes do vstetega torika sledeči spored: Razne fantazije fantastično. Tornice za slavnike v Florenci (po naravi). S težkocami spojena zapuščina (komično). Eno-dnevna ljubezen (drama). Silno važno pismo (zelo komično). V torek sodeluje pri predstavah ljubljanski sekret na lok.

Cinématographe-théâtre français na Turjaškem trgu (Katoliški dom) naznanja, da jutri, 15. decembra ne bo nobene predstave, ker niso pravočasno došle slike.

Panorama - kosmorama na Dvorakem trgu pod „Narodno kavarno“ nam kaže od jutri naprej Sardinijo in Korziko.

Na policijskih oglasih je razstavljena slika 19letnega slikarskega pomočnika Venceslava Spatine z Dunaja, ki je sumljiv, da je dne 9. t. m. v Budapešti s svojim prijateljem 21letnim Kasperjem Gregusom iz Handlove delavca Vegha Inousna roparsko umoril. Odvzela sta mu vso zlatino in obleko, ter neznano kam pobegnili. Spatina si naveda tudi ime Venceslava Kovaca. Kjer bi se lopova pojavila, naj ju takoj naznanijo varnostnemu oblastvu.

Nesreča. Ko je šel snoči v Bohinjski Beli stanujoči, oženjeni delavec Jožef Malovic, ki je oče dveh otrok, skozi blejski predor mesto čez hrib domov, da si s tem prikrajša pot, ga je na progi v predoru zgrabil za desno nogo železniški stroj in mu jo na spodnjem delu zdobil. Prepeljali so ga v dež. bolnišnico.

Pes je ugriznil snoči v Prešernovih ulicah raznašalca gledaliških lepakov Josipa Bednarika in ga na desni nogi lahko telesno poškodoval. Lastnik psa je znan.

Delavsko gibanje. Včeraj se je iz Amerike pripeljalo 42 Slovencev in 50 Hrvatov. 18 slovenskih tesačev se je povrnilo iz ogrskih šum, 32 Hrvatov pa iz Prusije.

Izgubljene in najdene redi. Posestnica Ursula Novakova je izgubila denarnico, v kateri je imela nekaj čez 5 K denarja. — Zasebnica ga. Adrijana Kaudelova je izgubila zlato zapustnico, vredno 80 K. — Pravniki g. Anton Tominc je našel žensko ročno torbico, v kateri je bila

mala denarnica brez denarja in dva ključa.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva „Mor-kur“ v Ljubljani. V službo se sprejmejo: 2 poslovodja, 3 knjigovodji in korespondenti, 1 magaciner, 6 pomočnikov mešane stroke, 2 pomočnika špecerijske stroke, 2 pomočnika modne in galater. stroke, 1 kontoristinja, 3 blagajničarke, 3 prodajalke, 6 učencev. — Službe iščejo: 3 kontoristi, 4 knjigovodji, 3 potniki, 18 pomočnikov mešane stroke, 6 pomočnikov špecerijske stroke, 4 pomočniki manufakturne stroke, 3 pomočniki železnike stroke, 3 pomočniki modne in galaterijske stroke, 16 kontoristinj, 8 blagajničark, 5 prodajalk, 2 učenci. Posredovalnica posluje za delodajalce popolnoma brezplačno, za delojemalce proti majbni odškodnini.

Jugoslovanske vesti. Občni zbor „Društva bolgarskih publicistov“. V nedeljo je imelo „Društvo bolgarskih publicistov“ v Sofiji svoj letni občni zbor. Predsednik St. Bobčev je poročal o društvenem delovanju v preteklem letu. Društvo je imelo 81 članov. Občni zbor je razpravljal o predlogu, naj se prihodnje leto priredi kongres jugoslovanskih književnikov in časnikov v Ljubljani, in o nasvetu, naj bi društvo pristopilo k „Zvezi časnikov vsega slovanstva“ v Pragi. Občni zbor je pooblastil odbor, da glede teh vprašanj ukrene, kar se mu bode zdelo potrebno. V odbor so bili voljeni S. S. Bobčev, predsednik; D. Kranov, podpredsednik; D. Jovov, tajnik; Jakimov, blagajnik; G. Načević, Popov, dr. Petkov, dr. Vatev in A. Drandar, odborniki.

— Nova drama Ivana Vazova. Znani bolgarski pisatelj Ivan Vazov je spisal novo zgodovinsko dramo v petih dejanjih „Nizdol v propast“. Drama se je prvič vpri-zorila v bolgarskem narodnem gledališču pretekli četrtek z velikanskim uspehom.

Ljubljanski sekret na lok koncertuje danes v „Narodni kavarni“. Začetek ob 9. uri zvečer. — Vstop prost.

„Društvena godba ljubljanskega“ koncertuje danes zvečer v hotelu „Južni kolodvor“ (Seidel). Začetek ob 8. zvečer. Vstop prost.

* **Drobne vesti.** Rumunski kralj Karel je precej nevarno zbolel ter mu želodec ne prenaša skoraj nobene hrane.

— Za metropolita v Sarajevu je imenovan dosedanj metropolit v Banjaluki Evgen Letica.

— Za predsednika novoustanovljeni penzijski zavarovalnici pri privatnih uradnikov je imenovan bivši poljedelski minister grof Auer-sperg. Zavarovalnica se aktivira prihodnje leto.

— Visok sneg je zapadel po Južnem Tirolskem ter zametel prehode čez gorska sedla. Na Severnem Tirolskem imajo najlepše vreme.

— Banket brez natak arjev. V Budimpešti so priredili somišljeniki ministru Kossuthu banket. Ko so natak arji — sami socialni demokrati — izvedeli, da pride Kossuth na banket, so vsi takoj odšli.

Banket se je mogel vršiti le na ta način, da so si gostje sami stregli.

— Rooseveltova hči gospa Longworth je nevarno zbolela na slepiču ter so jo morali operirati.

— Obdačenje države. Nekateri poslanci imajo že dalje časa posvetovanje o tem, naj bi se tudi državi naložili občinski davki v prvi vrsti za trafike.

— Pobegli župan. Iz Dolatyna pri Stanislavu je izginil župan Wiernicki. V pismu je priznal, da je poneveril mnogo občinskega denarja.

* **Posledice zakonske nesloge.** Sodišče v Charleroiu obravnava dogodek, ki ima nekaj dramatičnega, a tudi nekaj komičnega na sebi. Pred dvema mesecema sta se ločila zakonska Dember. Žena je odšla k svojim staršem ter odnesla s seboj možneve prihranke kakih 4000 frankov. Dokler sta še živela skupaj, je zahajal v hišo k njima neki Barbiaux. K temu je sedaj prišla ločena žena Dember ter ga prosila, naj ubije njenega moža, za kar mu je obljubila 1000 fr. Barbiaux si je izgovoril par dni pomisleka. Med tem ko je razmišljal o zapeljivem predlogu, prišel je k njemu sam Dember ter mu predlagal, naj ubije njegovo ženo ter ji vzame onih 4000 frankov, ki si jih bodeta kot dobra prijatelja delila. Barbiaux je zopet odgovoril, da si mora par dni pomisliti. Posledica razmišljanja pa je bila ta, da je šel k policiji ter ova-dil Dembera in ženo, ki so oba zaprli.

* **Iz življenja kralja Oskarja.** Ravno kar preminuli švedski kralj Oskar je bil v mladosti drzen jahač, izboren lovec in varen turist. Kot

mladega princega je odlikoval Napoleon III. z zlato svetinjo za zasluge, ker je v Nici zgrabil dva splašena konja, ki sta hotela skočiti v morje z vozom, v katerem je bila neka dama z dvema otrokoma. S svojima mišičastima rokama je princ konja na mestu obdržal. — V kadinici oddelne hotelu v Wiesbadnu sta se nekoč prepirala dva mlada gospoda, kateri način vladanja je najboljši. Mlajši je posebno ognjevit zagovarjal republikansko vladno obliko. V bližini je sedel star gospod, ju poslušal, toda molčal. To je razjezilo mlajšega debaterja, da ga je izzivajoče vprašal: »Gospod, ali bi mi mogli vi navesti tehten razlog za monarhistično vladno?« »Seveda«, je odgovoril mirno stari gospod. »Celo več razlogov bi lahko navedel. Prvi razlog je ta da sem kralj Švedske in Norveške.« — Kralj je znal govoriti in pravilno pisati osem jezikov.

* **Najmlajša republika na svetu** je mala planjava Salanfe na francosko-španski meji. Prebivalci so le pastirji in komaj 100 delavcev v malem rudniku. Kraj ni imenovan v nobeni evropski pogodbi, zato pa prebivalci tudi ne priznavajo nobenega gospodarja nad seboj. V tej mali republiki nimajo ne orožnikov, ne uradnikov, pa tudi davkov ne. Upravo vodi starejšinstvo štirih občin. Nedavno so se ti očetje tudi posvetovali o tem, ali ima katera država vrhovno oblast nad njimi, toda vprašanje so pustili nerешeno ter so v bodoče sploh ne bodo več brigali za svetovno politiko.

* **Poljaki za svoje šolstvo.** Nedavno je imela poljska »Šolska Matica« v Varšavi občni zbor. O velikem pomenu, ki ga ima Matica za poljski narod pričajo sledeče številke: Do 1. julija 1906. je imela Matica šele 98 podružnic. Leto dni pozneje je bilo že 686 podružnic, a danes deluje uspešno 781 podružnic s 116.341 člani. Na Maticinih šolah je bilo 36.000 učencev. Članarina in prispevki so presegali 1 milijon rubljev. Razun tega združuje Matica še posebej 31 srednjih šol, za katere tudi izdaja nad milijon rubljev na leto. Potemtakem plačujejo Poljaki prostovoljnega davka za šolstvo nad 2 milijona rubljev na leto. Dosedaj je Matica ustanovila 651 šol, a do konca prihodnjega leta bo imela 1247 svojih šol.

* **Ženske v kaznilnicah.** Tudi ženske, ki so obsojene v dosmrtno ječo ter ne vidijo drugega moškega bitja, kakor svoje stroge paznike, se ne morejo odreči prirojeni ničemernosti. Pavla Lambroso, hči slovečega kriminalista pripoveduje o tem več slučajev. Ker je vsako lišpanje v kaznilnicah strogo prepovedano, zvečijo kaznenke omet z zidu, da dobe na ta način belo pasto kot nadomestilo za puder. Neka kaznenka si je vsako jutro rdeče namazala obraz. Dolgo časa so pazniki zama preiskovali njeno celico. Končno so le prišli na sled barvilu. Ničemernica si je juplila iz spodnjega krila rdeče niti, jih čez noč namakala v vodi ter se s tako vodo zjutraj pobarvala. Največji ideal vseh kaznenk pa je steznik. Neka mlada kaznenka se je nalašč dala zapreti v temno celico, ki je imela mreže na oknih. Iz mreže je z veliko težavo izpulila debele žice ter si napravila iz njih steznik.

* **Pes za 240.000 K.** V kristalni palači v Londonu so otvorili nedavno 52. razstavo psov. Svoje pse so poslali na razstavo najbogatejši krogi. Najdražji pes je bil neki Pekinčanin, ki so ga cenili na 240.000 K. Tudi kralj Edvard je poslal svojih 50 psov na razstavo. Med eksotičnimi psi je vse občudovalo samojedске in afganistanske pse, ki še niso bili dosedaj na nobeni evropski razstavi.

Književnost.

— **„Čez trnje do sroče“.** Ta povest, ki je pred kratkim izhajala v podlistku „Slovenskega Naroda“ je izšla sedaj tudi kot knjiga. 183 strani obsežna knjiga velja samo 1 K 20 v, s pošto 20 v več. Knjiga je izšla v založbi „Narodne knjigarnice“.

— **Koledar za kmetovalca 1908** je ravno kar izšel. Ta koristna in praktična gospodarska žepna knjižica, ki jo je strokovno sestavil mlekarški nadzornik J. Legvart, se je vsem naprednim posestnikom, trgovcem in kmetovalcem zelo priljubila kar kaže veliko zanimanje za ta III. letnik. Vsebinsko letošnjemu koledarju je zelo raznovrstna: Koledar, poštne določbe, živinoreja, mlekarstvo, umno perutinarstvo, vinoreja, kletarstvo, sadjereja, živinodržništvo, različne kmet. postave, prerač. v kile in funte, orale, hektarje, merjenje lesa, beleške in še veliko drugega za kmetijsko vedo važnega. Knjižica je jako okusno in močno v platne vezana in je cena 1 K 60 v. s porto 1 K 80 v. Naroča se kot navadno pri Ivanu Bonaču v Ljubljani.

Vse tu naznanjene knjige in listi se dobivajo v »Narodni knjigarni« na Jurčičevem trgu št. 3.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred okrajnim sodiščem.

Zaradi psovovanja patra frančiškana Alberta Pirca, kateheta v Sp. Šiški, je tožen 16letni gostilničarski sin Hostnik iz Spodnje Šiške, ki je že večkrat predkaznovan. Pater Pirc je šel k Povšetovim v Spodnji Šiški obiskat bolnega otroka. Pri tej priliki je zaklical obtoženi Hostnik, da so vsi lahko slišali: Hudičev far, ali si že dol prišel. K....! Obtoženec se zagovarja, da je bil precej pijan in ne more zaradi tega nič potrditi. Na vprašanje sodnikovo, če bi se stranke morda poravnale, izjavi zasebni tožitelj, da ne, da zahteva strogo obsodbo, da se taki slučaj ne bodo več ponavljali. Zaslišajo se torej razne priče. Priča Miha Huba, hlapec pri Povšetovih, pravi, da je gospodinja Povšetova sama poslala po kateheta, ker je bil njen otrok bolan. Obtoženec je patra brez vsakega povoda opsoval: »Prokleti far; zdaj ko je on umrl, gre pa ta nanjo.« Priča stražmojster Karel Koflic izpove v bistvu isto. Mož ge. Povšetove Fr. Povše je umrl. Obtoženec je zaklical: »Zdaj ko je stari umrl, zdaj gre pa ta gor. Prokleti k....!« Priča/gdca. Ivanka Čenčič izjavi isto, kakor prejšnje priče. Toženec je kričal: »Kaj da so začeli ti prokleti farji v Povšetovo hišo hoditi. Ali je prišel k stari, ki je vdova.« Govoril je pri tem še več takih stvari, in sicer na glas na dvorišču, da smo vsi slišali. Vse, kar je govoril, je merilo na spolno občevanje. Obtoženec na vprašanje sodnikovo, kaj pravi k vsemu temu, ali to vse prizna, izjavi, da ne ve ničesar, da ne more čisto nič reči, ker je bil pijan. Sodišče ga je obsodilo na tri tedne zapore, poostrenega s postom vsak teden in v plačilo vseh kazenskih stroškov.

Tatvine obdolžena je bila Marija Anjola z Viča. Sodnik: Vi ste obdolžena, da ste v neki hiši pod Trančo otroško obleko vzela. Toženka: Jaz nisem prav ničesar vzela. Sodnik: Od česa pa živite? »Štrikam« in tudi tako dosti denarja dobim. Sodnik: Ali ste bila že kdaj kaznovana? Toženka: Seveda sem bila. Sodnik: Zakaj pa, ste morda že kdaj kaj ukradli? Toženka: O ne! Kaznovana sem bila, ker sem si parkrat sama izposodila. Sodnik: Torej povejte mi odkrito, kako je bilo s tisto stvarjo 28. novembra kod Trančo; kaj ste pa delali v tisti hiši? Toženka: Vejo, gospod sodnik, jaz vam vse po pravici povem. Imam majhnega psa, luštnega kužka, »Fokej« mu je ime, imam ga že dolgo let in ga tudi sedaj ne denem prosti. Vzame ga zmiraj seboj in tudi tisti dan sem ga vzela. Tedaj pa mi je všel v tisto hišo pod Trančo in zato sem stopila v vežo in ga poklicala: »Fokej, pojdi, bova šlac.« Torej vidijo, gospod sodnik, da sem se čisto slučajno znašla v tisti veži. Sodnik: Torej niste nič vzela? Toženka: Bog obvari, jaz nisem ničesar vzela, to prisveham, glejte Kristusa, g. sodnik, pri tem Kristusu prisveham, da nisem ničesar vzela. Priča Simon V., ljubljanski stražnik izpove, da je videl, kako je, zagledavši ga, nekaj za vrata vrgla, in bila je to rdeča otroška obleka. Toženka: Gospod stražnik, vi ne govorite resnice, jaz nisem ničesar vzela, prisveham. Sicer pa še jaz vas lahko tožim, g. stražnik, ker ste rekli, da imam jaz psa za — »to«. Gosp. Sodnik, jaz nisem nič vzela. Ker je manjkalo pozitivnih dokazov, da bi bila kradla, jo je sodišče tudi opro-stilo.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Zaradi prodaje pokvarjenih živil. Kot prvi je sedel na zatožni klopi Jožef Keber, mesar na Selu. Dne 18. oktobra t. l. je poslala uradnikova soproga Marija Remic svojega sina v Kebrovo mesnico v Bohoričeve ulice po meseno klobaso. Obdolženec je prodal dečku klobaso za 30 vin, ki je bila pa očitno pokvarjena. Slučaj je bil naznanjen tukajšnji policiji, ta je konfiscirala devet takih klobas, ki so bile obešene nad prodajalno mizo. Zdravnika sta izrežala, da so klobase močno gnile in neuporabne in človeškemu zdravju škodljive. Keber pravi, da ni vedel, da so klobase spridene. Obsojen je bil na 2 meseca strogega zapore, poostrenega z enim postom in trdim ležiščem na teden, obenem pa je sodišče tudi izreкло, da se ta razsodba razglasi v tukajšnjih dnevnikih listih.

Pokvarjene salame. Mestni tržni paznik Karel Pintar je našel dne 19. oktobra t. l. na stojščih Otona in Frančiške Hartman v tukajšnjem šolskem drevoredu štiri pokvarjene salame ter jih konfiskoval. Tudi tu sta zdravnika konstatovala, da so salame smrdljive, žaltove in neuporabne ter zdravju škodljive. Oton Hartman je naglašal, da jih je sam jedel, ne da bi mu bile škodovale. Enako se je zagovarjala Frančiška Hartman. Sodišče je obsodilo vsakega na 10 dni za-

pora, poostrenega z enim postom in trdim ležiščem in tudi v tem slučaju izreкло, da se ta obsodba razglasi v tukajšnjih dnevnikih.

Telefonska in brzojavna poročila.

Pulj, 14. decembra. Snoči so se vršile tu velike demonstracije proti kamori. Kamora hoče — proti vsej draginji, ki tu vlada — povisati občinski davek na vino itd. Najprej se je vršil obhod Hrvatov izpred »Narodnega doma« pred palačo okrajnega glavarstva in od tod po vsem mestu. Pred magistratom se je odpela »Lepa naša domovina« in »Hej Slovani«. Tu je bil grozen vrišč proti kamori. V sprevedu je bilo preko 1000 ljudi. Pred »Narodnim domom« je bilo naposled okoli 2000 naroda. Z balkona je na množico govoril advokatski kandidat Skaljer. Takoj za tem se je vršil obhod socialistov. V socialističnem sprevedu so bili tudi nekotni člani »Giovini Polac«, ki so pred »Narodnim domom« žvižgali.

Dunaj, 14. decembra. Zbornica je danes popolnoma zapuščena, v dvorani je navzočih jedva 64 poslancev. Poslanec dr. Chiari in drugovi so vložili nujni predlog glede pravega čitanja proračuna za leto 1908. Zato se proračunom bi se naj razpravljalo o proračunskem provizoriju. Nato se je nadaljevala debata o pogodbenih predlogih. Prvi je govoril član »Jugoslovanskega kluba« dr. Matko Laginja. V svojem hrvaškem govoru je izrekel svoje priznanje hrvaški delegaciji v Pešti na junaški obrambi v zakonu zajamčenih pravic hrvaškega naroda ter naglašal, da si bode dr. Wekerle preje dobro premislil, preden bo prišil, da Hrvti posežejo po najskrajnejšem orožju v obrambo svojih pravic. Govornik je povdarjal, da bo borba hrvaških poslancev končala z zmago pravične hrvaške stvari in da bo v kratkem napočil čas, ko bo Hrvaška svobodna. Dr. Laginja je obžaloval, da ostale slovanske stranke niso hotele podpirati gigantske borbe hrvaške delegacije v Pešti, zlasti pa je izražal svoje ogorčenje, da so se celo med slovenskimi poslanci našli elementi, ki so hladnokrvno odrekli svojo pomoč svojim hrvaškim bratom onkraj Sotle. (Dr. Laginja je s tem mislil slovenske klerikalne poslance). In vendar je usoda Slovencev tesno združena z usodo hrvaškega naroda. V nemškem delu svojega govora je dr. Laginja kritizoval nagodbene predloge. Za Laginjo so govorili dr. Kozlovski, Pacher in Kolischer. Prihodnja seja bo v ponedeljek ob 3. popoldne.

Dunaj, 14. decembra. Predsednik poslanske zbornice dr. Weisskirchner se ne bo dal voliti v delegacijo. V sled tega odpade konkurenca med njim in dr. Viktorjem pl. Fuxom, ki je sedaj edini kandidat za predsednika avstrijske delegacije.

Dunaj, 14. decembra. Delegacije se sestanejo 20. t. m. Cesar sprejme delegate 21. t. m. Običajni cerkle to pot odpade.

Dunaj, 14. decembra. V ministrski krizi je nastalo premirje. Za sedaj še Peschka ostane v kabinetu. Čisto gotovo pa je, da se takoj po končanem parlamentarnem zasedanju umakne. Kdo bo njegov naslednik, se še ne ve, ker je preveč aspirantov.

Budimpešta, 14. decembra. Dalmatinski deželni odbor je poslal predsedniku hrvaško-srbske koalicije dr. Medakoviću z ozirom na njegovo postopanje v peštanskem parlamentu in v saboru brzojavni pozdrav. Brzojavko je podpisal namestnik deželnega glavarja Simić.

Budimpešta, 14. decembra. Ogrski konvedski minister Jekelfalussy je odstopil. Za njegovega naslednika bo najbrže imenovan sekcijski načelnik v skupnem vojnem ministrstvu general Hoffmann.

Pariz 14. decembra. Znani poljski romanopisec Henrik Sienkiewicz je sprožil v francoskih listih predlog, da bi se sklical mednarodni kongres, na katerem bi se naj razpravljalo o barbarškem postopanju ruske vlade napram poznanskim Poljakom.

Sofija 14. decembra. Policija je aretovala več ugodnih revolucionarjev. Preiskava je dognala, da je bil Panica potom žreba od skupine Sandanskega dolocen, da umori Sarafova. Pogreb umorjenega Sarafova bo v nedeljo popoldne. Pri pogrebu bodo po deputacijah zastopane razne makedonske revolucionarne organizacije; tudi armenski revolucionarji iz Kavkasa pošljejo svoje zastopstvo. — Državni pravdnik je uvedel preiskavo tudi proti poslanca Strasiškimov, ki je obdolžen, da je vedel s komplet proti Sarafovu. Pri raztelesenju Sarafova se je dognalo, da so tehtali njegovi možgani 1910 gramov.

Sofija 14. decembra. Policija do sedaj še ni mogla sasačiti Sarafovega morilca Panice in njegovih skriv-

cev. Panico so zasledovali do Rileškega samostana, tu pa se je zgubil vsak sled. V samostanu se je baje prigradila velika eksplozija dinamita, ki je porušila velik del samostana.

Petrograd 14. decembra. Pri obravnavi proti Stössu je general Kuropatkin naglašal, da mu je Stössel poslal osebno poročilo o bitki pri Krasočevu, da se je osebno udeležil. Stössel je odvrnil, da dotičnega poročila ni sestavil on, marveč Jenkin, ki ga je poslal h Kuropatkinu. Sodisce je sklenilo, Jenkina zaslišati. Tudi danes se je Kuropatkin naravnosti uničujoče izrazil o generalu Focku.

Poslano. Na znanje.

Povodom otvoritve najine filijalke v Kraju se širijo po mestu vesti, da namerava opustiti najino glavno trgovino v Ljubljani, na Starem trgu št. 21, kar pa ni resnica. Izjavljamo torej, da bova tudi naprej in še v večjem obsegu vodila trgovino na Starem trgu št. 21. Najvdačnejše se zahvaljujemo za dosedanje naklonenost ter se priporočamo še za nadaljni obilni obisk.

Vinko in Alojzija Vivod roj. Mozetič
modna trgovina ter salon za damske klobuke
V Ljubljani, Stari trg 21. 4175

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po „Moll-ovem francoskem žganju in soli“ dokazujejo uspešni vpliv tega zdravila. Zlasti koristnega kot bolesto utešujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenici po K 1.90. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zdravnik na DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalozah po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, za- znamovan z varnostno znamko in podpisom

Kašljajoči naj boro inse at o THY-MOMEL SCILLAE, preizkušen izdelek, ki ga zdravnik večkrat zapisujejo.

Preizkušeno dobro domače zdravilo, ki je prestalo preizkušnjo časa in se že iz 50 let čimdalje bolj rabi, je zaslovelo praško domače zdravilo iz lekarnice B. Fragnerja, c. kr. dvornega dobavitelja v Pragi. Ker učinkuje antiseptično bolesto tolažeče in hladeče, je postalo nenadomestljivo in neuporabno mazilo za raznovrstne rane. Praško domače mazilo se dobiva tudi po tukajšnih lekarnah in jih imajo tudi v domačih lekarnah mnogih tvornic za stroje, spirit, sladkornicah in steklenicah, fužinah i. t. d., ter bi ga ne smelo manjkati v nobenem gospodinjstvu.

Bliza se Božič! Skrivno delovanje se prične v družinah in mati zakašlja opazno, predno stopi v sobo, kjer hčere pridno izdelujejo božična dela. Stari, lepi običaji obdarjenja nam je ostal in nam ostane najbrž za vse čase. Med tem ko ženske pri izbiri daril gledajo na lepoto, pazi oče bolj na koristno in ob enem lepoto. Že dolgo pred Božičem premišlja, kaj naj bi poklonil najprimernejšega. Znaniti mu lahko svetujemo. Ako naj bo kaj res dobrodošlega, od česar bo imela dobiček vsa družina, naj kupi izbiro lepo zaviti Maggijevih izdelkov. Njih koristnost se pokaže takoj o praznikih. Maggijeva znana zabela bistveno izboljša juhe, omake, sočivja itd. in prihrani mnogo dela. To velja tudi od Maggijevih juh v tabletah, ki dajo, kuhane samo na vodi, v prav kratkem času izvrstne juhe. Izkratka: izbira Maggijevih izdelkov n-pravi veselje. — Vesele praznike!

Dobivanje zob

povzroča otrokom mnogo nepravil. V olajšilo jim je Scottova emulzija. Scott pospešuje tek, donaja moč in zdravje in deci daje

bele in močne zobčke

Scottova emulzija je tako dobra in sladka, da jo vsi otroci uživajo z zadovoljstvom in veseljem, uravnava prebavo, miri živce in otroci kakor odrasli po njej mirno spe.

Izvirna steklenica 2 K 50 vin.
Napredaj po vseh lekarnicah.

Poslano.

Ako imate občutljive noge, kupite svetovnoznane gorke

zimske čevlje

podšite s flanelo in kožuho v c. kr. mihovgraški zalogi čevljev pri Henriku Kenda, Ljubljana, Mestni trg št. 17.

Po vseh kulturnih državah registrirana

LEVOVAZNAJKA

1884-0

M. Joss & Löwenstein

in kr. dvorna dobavitelja

Zahtevajte

ilustrovan cenik
gasolinovih svetilk
podjetja za žarnice
„Ideal“

DUNAJ, VI. Wallerstr. 34. Hugo Pollak

Cena, lepa svetilnica brez nevarnosti; vsaka svetilnica se lahko rabi zase; nič instalacije popolno nadomestilo za plinovo luč. Za plinove in električne svetilnice lastnega izdelka posebni katalogi. 3931-4

Obilavost varovani! Vseho posarjanje kazni!

Edino pristen je

Thierryjev balzam

z seleno varstveno znamko s črno, 18 majnih ali 6 dvojnatih steklenic ali velika specialna steklenica s patentnim nalepkom K 5.

Thierryjev centifolija mazilo

za vse, se tako stare rane, vnetja, poškodbe itd. s lončka K 3.60. Pošilja se samo po povzetju ali denar naprej. To dve domači zdravili sta kot najboljši splošni znani in staroslovni.

Naslednja naj se na lekarnarja A. Thierry v Pragi pri Rogoški Slatini. Zalogo po skro vseh lekarnah. Knjižice s tisoči izvrstnih zdravilnih pisem zaslonj in poštine prosto

129-49

Proti zobobolu in gnilobi zob

izborno deluje dobro znans
antiseptična

Melusine ustna in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica s navodilom i K.

Bl gorodnemu gospodu M. Levstiku, lekarnarju v Ljubljani.

Vaša izborna Melusine ustna in zobna voda je najboljša sredstvo zoper zobobol, odstranjuje neprijetno sapo iz ust in je neprekoaljv pripomoček proti gnjilobi zob, zato jo vsakemu najtopleje priporočam. Obenem pa prosim, pošljite še 3 steklenice Melus. ustne in zobne vode.

Dovolim, da to javno oznamite, kar je res hvala vredno.

Leopold Gangl, mestni tajnik.
Metlika, 24. aprila 1906.

Dož. lekarna Mil. Lousteka
v Ljubljani; Resljova cesta št. 1
oleg novozgrajenega Fran Jožetovega
tubli. mesta. 13-60

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gospa Ana Jakše v Gorici je nabrala v veseli družbi 9 K; gospa Marija Terček v Ljubljani K 10.44, ki so se nabrali pri zabavnem večeru dne 7. decembra v hotelu „Strukelj“.

Gospod Pavel Magdič, tu, 2 K, katere so darovali gg. Seydl, Dietrich, Hus in Magdič, vsak po 50 h. — Skupaj K 21.44. Srčna hvala! Ziveli!

V zadnjem izkazu se ima pravilno glasi, da je darovala 15 K prijetna družba pri sestanku pri g. E. K. m. ph. in ne: C. K. m. ph.

Zahvala.

Zahvaljujem se vsem tistim, ki so mi čestitali k 25letnici mojega delovanja, pri kateri priliki sem bil odlikovan od ljubljanskega gasilnega in reševalnega društva z služno svetinjo. Zahvaljujem se vsem, ker mi ni bilo mogoče se zahvaliti ustmeno ali pismeno. Zlasti se zahvaljujem g. načelniku Štriclejnu, dalje pa izrekam posebno zahvalo za častitko g. učitelju Bergantu in njegovi soprog, gospodični Heleni Kažarjevi in gospi Frayerjevi s Turjaka.

Anton Pritekelj
ognjegasec.

Umrli so v Ljubljani.

V deželni bolnici:

Dne 9. grudnia: Marija Kramar, želez. čuvaja vdova. 35 let. Vsled opeklin.

Dne 11. grudnia: Ivana Cecelič, posest. žena, 29 let.

V hiralnici:

Dne 12. decembra: Mihael Toman, delavec, 43 let, jetika. — Neža Cukjati, usmiljenka, 44 let, srčna hiba.

Meteorološko poročilo.

18. 9. sv. 728.1 6.4 brenovčno dol. jasno
14. 9. sv. 724.2 2.1 brenovčno megla
9. 9. sv. 718.9 6.6 sr. jask. dež

Srednja včerajšnja temperatura: 6.1° noči: 1.4° — Padavina v mm 0.0

Sloenci in Slovenke! Ne zadržite družbe sv. Cirila in Metoda!

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kursni dan. Borse 14. decembra 1907.

izvalozni papirji.

	Dene.	Steno.
4 1/2% majska renta	96.80	96.60
4 1/2% srebrna renta	98.40	98.60
4% avstr. krona renta	98.65	96.75
4% zlata	114.2	114.65
4% ogrska krona renta	98.85	95.05
4% posojilo dež. Kranjske	110.70	110.90
4 1/2% posojilo mesta Spliet	97.70	89.75
4 1/2% posojilo mesta Zadar	10.40	110.60
4 1/2% bos. herc. železniško	99.90	100.85
4% češka dež. banka k. o.	96.20	99.90
4% hipotečne banke	96.25	97.25
4 1/2% zast. pisma gal. dež.	96.25	97.25
4 1/2% pešt. kom. k. o. z	99.00	99.50
4 1/2% zast. pisma Innerst.	101.20	112.60
4 1/2% zast. pisma ogr. centr.	97.00	98.00
4 1/2% z. pis. ogr. hip. ban.	97.00	98.00
4 1/2% obl. ogr. lokalnih železn. d. dr.	98.25	99.25
4 1/2% obl. češke ind. banke	98.50	99.50
4% prior. lok. želez. Trst.	99.50	100.00
Poreč	101.00	102.00
4% prior. dolenskih žel.	99.75	99.75
3% prior. juž. žel. kup. 1/4%	99.25	99.25
4 1/2% avstr. pos. za žel. p. o.	98.75	99.75

Srečke.

Srečke od l. 1860%	147.75	161.75
od l. 1864	53.50	258.50
tziske	147.75	14.75
zem. kred. i. emisije	272.00	278.00
II.	274.50	280.50
ogrške hip. banke	245.75	251.75
srbske a frs. 100—	102.50	108.50
turške	179.60	180.60

Basilika . . . . . 20.85 | 22.85 || Kreditne . . . . . | 44.60 | 46.60 |
Inomoške	91.00	95.00
Krakovske	98.00	104.00
Ljubljanske	23.10	69.50
Avstr. rdeč. križa	48.75	50.75
Ogr.	16.25	28.25
Rudolfove	68.00	70.00
Salburške	25.00	89.00
Dunajske kom.	180.90	181.90

Delnice.

Južne železnice	150.40	161.40
Državne železnice	970.00	671.00
Avstr.-ogrške bančne deln.	1774.00	1784.00
Avstr. kreditne banke	281.25	632.25
Ogrske	749.00	750.00
Živnostenske	339.00	130.50
Premogokop v Mostu (Brux)	724.00	736.00
Alpinske montan	581.75	583.75
Praške žel. ind. dr.	2254.00	364.00
Rima-Muranyi	514.00	515.00
Trboveljske prem. družbe	246.00	245.00
Avstr. orožne tovr. družbe	450.00	452.00
Češke sladkorne družbe	147.00	149.00

Valute.

C. kr. cekin	11.35	11.41
20 franki	19.16	19.14
20 marke	23.61	23.68
Sovereigns	24.10	24.16
Marke	117.67	117.87
Laški bankovci	55.90	96.10
Rubli	2.52	2.53
Dolarji	4.84	5.00

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 14. decembra 1907.

Termin.

Pšenica za april	za 50 kg K 13.18
Pšenica za oktober	za 50 kg K 11.17
Rž	za 50 kg K 12.87
Koruzna za maj 1908	za 50 kg K 7.44
Oves za april	za 50 kg K 8.58

Efektiv.
Nespremenjeno.

Ernesta Zupanca

cand. med.

ki je 13. t. m. ob petih zjutraj, po kratki, mučni bolezn. v 25. letu svoje starosti, previden s sv. zakramenti, preminul.

Pogreb bude v nedeljo, dne 15. t. m. ob treh popoldne iz pokopališne kaple v Kranju na ondoto pokopališče. 4.77

V Ljubljani, 13. decembra 1907.
(Brez posebnega obvestila.)

Razglednice

umetniške.

in pokrajinske

se dobe vedno v veliki izbiri v

„Narodni knjigarni“

Jurčičev trg št. 3.

Poslano.

P. n.

Ker mojemu sinu Adolfu Wagenpfeilu pred 2 leti ni bilo mogoče opustiti trgovine, ker za ostanek blaga ni dobil kupca, pa vendar hoče zapustiti Ljubljano, sem jaz prevzel vse njegove zaloge in likvidiram trgovino popolnoma.

Da bom kolikor moči najmanj blaga primoran prevzeti v svojo celovško trgovino, prodajam od danes do 2 februarja vse blago daleč pod kupno ceno in prosim p. n. občinstvo, da se prepriča o nizkih cenah.

Tudi vse, za predstoječo božično sezijo pri različnih tvornicah naročene novosti se takisto prodajo izredno ceno, na kar se usojam posebno opozoriti.

Vsakomur je s tem dana prilika, da za majhen denar pride do samo pristnega, solidnega nakita ali pa si nabavi žilo, jedilnega orodja in vseh le mogočih uporabnih predmetov iz pravega srebra ali kina-srebra.

Pruda se tudi notranja trgovinska oprava z blagajnico vred.

Vabim p. n. občinstvo vladno, naj se prav izdatno poslužuje te redke prilike, in znamenjam

z velespoštovanjem

Juri Wagenpfeil

dragotinar

Celovec, Krumerjeve ulice št. 11.

Poslano.

P. n.

Z izvršitvijo likvidacije poverjen od g. Jurja Wagenpfeila, se usojam, Vas še enkrat opozarjati na v gorajšnjem pismu obsežene koristi, ki si jih lahko naklonite ob tej priliki, in Vas prosim, da se v svojo lastno korist pripravite o nizkih cenah.

Samo resnično dobro in solidno blago morete kupiti izredno ugodno.

Pripominjam, da do 1. februarja 1908 prevzemljem vsa nova dela in pa vsa popravila in graviranja, in znamenjam pričakujoč Vaših cenjenih naročil

z velespoštovanjem

Adolf Wagenpfeil

dragotinar

Ljubljana, Čevljarske ulice št. 2.

Za 8 glid. mesečno se takoj odda

čedno meblirana soba

s posebnim vhomom. Vpraša se v Gradaških ulicah št. 8. 4143-1

Pozor! Pozor!

Najlepše in najcenejše vizitke, voščila, vabila za veselice in druge merkatine

tiskovine

dalje najlepše

božične in novoletne razglednice

od 2 kr. naprej

se dobe edino le pri

L. PEVALEKU

Ljubljana, Židovske ul. 4.

akcijska tiskarna in trgovina s papirjem. 4091 4

božična in * novoletna darila

dalje najlepše

Slike: Gregorčič, Jurčič, Levstik, Prešeren. Na bronit papirju, v velikosti 50 : 68 cm, z modrim okvirjem vred a K 22.—

Soho Simon Gregorčič, modeliral gosp. Repič, velikost 49 cm, K 8. 4141-1

Sohl Prešeren in Vodnika, v isti velikosti, a K 7.

Doprne kipe 25 cm velike, Keramik, Levstik, Prešeren in Slomšek a K 3.

Zaboji se računajo za lastno ceno.

Jernej Bahovec

v Ljubljani.

Poleg Prešernovega spomenika.

Trgovina

Že več let obstoječa trgovina z mešaním blagom 4038-6

se da v najem.

Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

Mlad trg. pomočnik

specerijske in železninske stroke želi svoje službo tekom 6 tednov premeniti. 4116-3

Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

Spretnega stenografa

večšega slovenske in nemške stenografije, sprejme dr. Josip Furlan, odvetoik v Ljubljani. 4109-3

Dijaki ali gospodične

se vzamejo na hrano in stanovanje na Mestnem trgu št. 25, I. nadst. 3967-4

Takoj se proda brivski obrt

na prav dobrem prostoru, kamor prihaja mnogo tujcev. 4115-2

Naslov v uprav. „Slov. Naroda“.

Osebni kredit

za uradnike, častnike, učitelje itd.

Samostojni hranilni in posojilni konzorciji Uradniškega društva dajo po zmernih pogojih tudi proti dolgoletnim vračilom osebna posojila. Agenti izključeni. 3622-7

Naslove konzorcijev prijavlja brezplačno Centralno vodstvo Uradniškega društva, Dunaj, Wipplingerstrasse 25.

Panorama-kosmorama

Dvorski trg št. 3 pod „Narodno kavarno“.

Od 15. decembra do 21. decembra 1907.

Sardinija in Korzika

popolnoma nova serija.

HOTEL „ILIRIJA“

Jutri, v nedeljo, 15. t. m.

KONCERT

Ljublj. društvene godbe.

Začetek ob poluosmih. Vstop prost.

Za obilen obisk se priporoča

FRIC NOVAK

hotelir.

4169

Kašljajočim otrokom i odraslim

zapisujejo zdravniki z najboljšim uspehom

THYMOMEL SCILLÆ

kot pomoček, ki razkaja in odločuje slez, ublažuje dušeti kašelj in pomirjuje sopilne težkoče ter odstranjuje njih pogostost. — Že na stotine zdravnikov se je izreklo o presenetljivo točnem uspehu Thymomela Scillae pri dušedem kašlju in drugih vrstah oslovskega kašlja.

Prosimo, vprašajte zdravnika.

Steklenica 2-20 K, po pošti franko, če se pošlje denar naprej 2-30 K. 3 stek., če se pošlje denar naprej 7 K. 10 steklenic, če se pošlje denar naprej 20 K.

Izdelovanje in glavna zaloga

B. FRAGNERJEVA LEKARNA

3477 c. in kr. dvorni dobavitelj. 0

Praga III., št. 303.

Dobiva se po skro vseh lekarnah.

Pazite na ime izdelka, izdelovalca in varstveno znamko.

Otroški voziček
se kupi. — Kje, pove upravništvo
„Slov. Naroda“.

**Takoj sprejem enega ali dva
ključarska pomočnika**
in plačam delo po dogovoru.
Jakob Valant, ključarski mojster
Na Prulah št. 6, Ljubljana. 4188-2

Hiša
z gostilno v Ljubljani, pripravna
za vsako obrt, se ceno
proda. Vprašanja pismeno pod „A. B. 2500“
na upravništvo „Slov. Naroda“.

Sodi
v dobrem, močnem stanju, veliki in
majhni, stari in novi so naprodaj.
IVAN BUGGENIG, Ljubljana,
Cesta na Rudolfovo železnico št. 5.

Blagajne, varne
proti požaru in vlomom, „Fox“
pisalni stroji, ameriško po-
hištvo za pisarnice ceneje nego
kjerkoli. — **Bečko skladišče**
blagajna, delničarsko društvo,
Zagreb, Illica 22. 3124-80

**Izprašanega
kurjača**
sprejme parna žaga in lesna stru-
garja Jos. Oberstar v Sodražici.
Prednost imajo izučeni kovači ali
ključavničarji. Nastop službe 1. janu-
arja 1908. 4184-2

**Ceno češko
posteljno perje!**
5 kg novega skubljenega
K 12—, belega, jako mehkega skub-
ljenega K 18—, K 24—, snežno be-
lega, mehkega, skubljenega K 30—,
K 36—. Pošilja se franco proti povzetju.
Tudi se zamenja ali nazaj vzame
proti povrnitvi poštnih stroškov.
Benedikt Sachsel, Lobes 35.
pri Plznu na Češkem. 4146-1

Zimski vrt
v Angleškem skladišču oblek v Ljubljani
na Mestnem trgu št. 5. 4176
Božična izložba
v odprti prodajalnici v nedeljo, 15. t. m.
Ta dan se ne prodaja!
Pač pa bo v nedeljo, 22. decembra velik prodajalni dan.
O. BERNATOVIČ.

Ravnokar došle
krasne kravate, najnovejše bluze,
fina vrhnja in spodnja krila
priporoča po znano nizkih cenah tvrdka
A. Vivod-Mozetič
v Ljubljani, Stari trg št. 21
modna trg. ter salon za damske klobuke.
Filijalka v Kranju, Glavni trg.

Izučen trgovec
25 let star, zmožen slovenščine in nemščine,
prosi službo prodajalnika ali
kaksrnegakoli mesta. — Prij. ponudbe pod
„služba“ na upravništvo „Slov. Naroda“.

Na prodaj je panorama
iz orehovega lesa, za 25 sedežev in
4 do 5 serij. 2400 K.
Cena ..
Oglasiti se je pri pri Petru Strelnu,
Krakovski nasip št. 26, Ljubljana. 4161-1

**Manjša
gostilna**
v Ljubljani se išče v najem event.
na račun. V najem se vzame tudi
gostilniška koncesija.
Ponudbe pod „Gostilna“ na uprav-
ništvo „Slov. Naroda“.

**Iščem
dacarja**
ki lahko nastopi službo 1. januarja 1908.
Anton Kajfež
veletrgovina z vinom v Kočevju.

V stavbno pisarno se išče za knjiž-
vodstvo
starejša gospodična
katera mora biti zmožna tudi nekoliko
korespondence v slovenščini in nem-
ščini.
Ponudbe naj se pošljejo pod „za-
nesljiva“ na uprav. „Sl. Nar.“ 4110-3

**Najboljša
prilika**
za božični nakup.
po globoko znižanih cenah
je v
konfekcijski trgovini za dame,
gospode, dečke in deklice
A. LUKIČ
Pred škofijo št. 19.

Gospodična
z absolviranim trgovskim tečajem, večja
slovenskega in nemškega jezika, želi službo
kot pisarica na stroji ali kot blaginčarka.
Ponudbe naj se blagovolijo poslati pošte
restante št. 10, Ljubljana. 4162

Sposobne in zanesljive osebe
kateri želijo posredniškega zasluga kot
krajevni oziroma glavni zastopniki ali trajne
službe kot potniki pri prvovrstni avstrijski
zavarovalni družbi

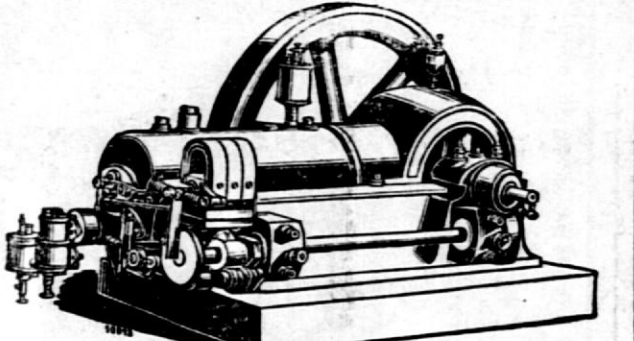
katera se peča z vsemi važnejšimi panoga-
mi, naj blagovolijo vpslati ponudbe pod
št. 15-305 Gradec, pošte restante 12. 1-92 51

Avtom. pasti na veliko.
Za podgane št. 2—, za miši št. 1-20
Ujame se jih brez nadzorstva v eni noči
do 40, duha ne ostane, nastavlja se samo
„Eclipse“, past se skurke, ki jih
ujame v eni noči na tisoče. Stane št. 1-20.
Povsod najboljši uspeh. Raspošilja po povzetju
J. Schüller, Dunaj II, Kurzbaugasse 4/30
Pretno zahval in priznanj 971-4

**Najboljšo
božično darilo**
6 kosov rjnih
veloprime; brez šiva 150 cm šir.
2 m dolge K 14.50. 3771-16
Tlačnica za platno in bom-
baševino Br. KREJCAR
Dobruška (Češko).
Vzorec platna in bomba
ranko. Tudi darilo
volasto blago.

Panorama International
Pod trančo 2.
Razstavljeno od nedelje 15. decembra
do včetete sobote 21. decembra 1907.

Špansko.
Malaga, Kadiz, Kordova.
MOTORJI
na bencin ali plin

od 2—50 konjskih sil, po največji in iz-
boljšani sestavi, dober pripomoček kmetijstvu
in obrtnikom, delujejo 30%, ceneje kot parni
ali električni stroji, zelo trpežni in lahko
priučljivi. Postavljam jih pod ugodnimi po-
goji, po zmerni ceni in s strogim jamstvom
ter pošljem proračun, če se mi naznani, za
katero rabo in za koliko konjskih sil. Pripo-
ročam se tudi za nakup in k izvršitvi vseh
strojev za kmetijstvo, mlinov, žag, opekarn
s potrebnimi transmisijami in lesenimi kolesi,
(Holzriemenscheiben), kakor tudi stroje za
mlekarkstvo, štedilne kotle, najnovejše pumpe
za gnojnice itd. Dopisuje se slovensko ali pa
nemško.

Josip Božič
v Dolini, pošta Grabčanj, (Grafen-
stein), Koroška. 4163

Občudovanje zbuja
TITANIA parni
prapralni stroji munge in
likalne valjalnice
V tretjini časa proti prej se s tem opere
perilo ob največjem varovanju snežno-
bela. Vsak otrek lahko vrti stroji. Pranje
sabava. Perice n. kakor ni treba. Pri-
hrani 75% mila in kuriva. Vsak stroj se
dana polkurno. Cena od K 55— naprej
— Valjalnica za perilo, vse iz kovanega.
železa z valji iz trdega lesa. Cena od
K 40— do K 100—. Polne jamstve.
Prospekti, lepaki, ispričevala nastoj.
Iščijo se zastopniki.
Tvornice Titania
Wels, — „161“, Ger. Avstr. 4145-1

Učenca
sprejme takoj v trgovino z meš.
blagom **Aleksi Jeranič**, Karlov-
ska cesta št. 8 v Ljubljani. Stan-
vanje in brano dobiva prosto. 4166-1

Gostilna
v Ljubljani, nasproti topničarske vo-
jašnice na Dunajski cesti št. 69
se zaradi bolehnosti gusp. darjeve
da takoj v najem
gostilničarju s kavoljo. 4165
Več se izve v gostilni ravnotam.

Čudno!!
lepe, znamenite, pitane in tolste
purane ter purice
raspošilja za prihajajoče praznike
in za celo sezono po nizkih cenah
Božumir Hude Tepanje, p. Konjice,
Stajersko. 4112-3

Trgovski pomočnik
popolnoma izurjen modno, manufak-
turne ter stroke s platnom in
drobnim blagom, spreten prodajalec,
dobi trajno službo.
Ponudbe z navedbo dosedanjega
službovanja, z navedbo zahtevane plače
in s fotografijami, naj se naslavljajo na
firmo **Fran Bendecković** v Karlovcu
na Hrvaškem. 4112-3

Fotografski aparat
13 x 13
z vsemi pripadki in najboljšo optiko,
povsem nerabljen, dalje kompletna
krasna izdaja
„Weltall und Menschheit“
se zaradi bolehnosti za primerno ceno
proda.
Ponudbe pod „Priložnostni kup
27“ na upravništvo „Slov. Naroda“.

Dražbeni oklic.
Na prostovoljni dražbi, dovoljeni vsled prošnje trnovske larn
cerkve v Ljubljani, kot dedinje zamre **Marije Kopač** v Ljubljani,
Cerkvene ulice št. 9, se bosta prodali
dne 17. decembra 1907 ob 9. uri dopoldne
v pisarni **Aleksandra Hudovernika**, c. kr. notarja v Ljubljani kot sodnega
komisarja v zapuščino **Marije Kopač**
spadajoči posestvi:

1. pod vl. št. 11 k. o. Trnovsko predmestje, obstoječi iz parcele št. 39,
— hiša št. 9 v Cerkvenih ulicah s hlevom in drvarnico — ter iz par-
cele št. 12 vrt. Izključna cena 4345 K
2. Pod vlož. št. 758 iste k. o., obstoječe iz njive parc. šte. 1080/95;
izključna cena 500 K.
Ponudniki so vezani s ponudbo takoj, prodajalka pa žele po odobrenju
upraviteljstva cerkvenega premoženja, odnosno nadzorstvene oblasti.
Vsak ponudnik ima položiti v roke sodnega komisarja kot varščino
pred začetkom dražbe glede prvega posestva znesek 435 K — glede drugega
posestva znesek 50 K.
Knjižnim upnikom ostanejo njih zastavne pravice brez ozira na prodajno
ceno neprikrajšane.
Natančnejši dražbeni pogoji in druga pojasnila se poizvedo v pisarni
Aleksandra Hudovernika, c. kr. notarja v Ljubljani 4132-
C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani,
oddelek I. dne 11. decembra 1907.

POKORNEGA
PELINKOVEC
Najboljši železni liker
sveta.
Od zdravniških avtoritet
priporočen kot ugoden, tečen
in želedec jačajoč
čisti biljni destilat.
Eksportira se na vse kraje sveta.
Odlikovan s 60 zlatimi, sre-
brnimi in častnimi kolajnam.
Dobiva se povsod.
Zastopnik za Kranjsko: **FRAN REMIC**, Ljubljana.

trg. pomočnik
želi premeniti svoje mesto v kako
drugo trgovino v Ljubljani ali na de-
želi. Obiskoval je trg. šolo v Ljubljani.
Naslov v uprav. „Slov. Naroda“.

RIBE.
Dobro poznati **karpi** izanske
graščine bodo v bogati izbiri dne
24. decembra na tukajšnjem (ljub-
ljanskem) ribjem trgu v poljubni mno-
žini naprodaj. 4147

Stara trgovina v Ljubljani
išče
do najpoznejše 1. januarja 1908
energičnega in zanesljivega
poslovođa
Slovenec ima prednost.
Ponudbe pod šifro „Poraben“ na
uprav. „Slov. Naroda“ 4158

Tvornica E. Karaman & Cie parketna
tvornica v Splitu (Dalmacija) namerava po-
nudenjem potom oddati
dovažanje surovega blaga
od postaje Darnis do žage v Muču (34 kilom.),
dalje dovažanje izgotovljenega blaga
iz žage v Muču na postajo Darnis Sinj (14 kilom.)
Vsak mesec bo prevoziti okoli
4000—5000 metrskih centov lesa.
Vožnja se bo oddala za eno leto in se
vozi lahko z navadno konjsko vprego ali pa
z avtomobilnimi tovornimi vozovi.
Na željo se morebitna pojasnila dajo
rade volje. 4141-1
Odprie se bodo ponudbe 20. dec. 1907.

!! Opomba !!
Izvrsten glas našega eli-
zira „Pelinkovca“ dal je
povoda, da naša konkurenca
prodaja pod istim ali sličnim
imenom slabše — čisto
zdravju škodljive — pi-
jače. Radi tega pazite na
našo z **zakonom zavaro-**
vano vinjeto in zahtevajte
izrečno 4129-27
Pelinkovac Pokorny.
Vse ostale naj se kot
ponaredba zavrne.
Edini proizvajalec:
Kralj. povelj. Dion. tvornica likera
preje **FRANJO POKORNY,**
Zagreb.
Ustanovljeno 1862.

Svetovno varstvo žensk. Uporabno leta in leta. Najboljše iz-
najdba! Zdravniško priporočeno!
Kos stane K 3.—, 3 kosi K 8.—.
Prospekti naslonj.
Raspošiljalnica, Dunaj, VIII, Schulgasse 3, 1 nadst., 19. 8853
Dobiva se po lekarnah in drogerijah.

PATENTE

vseh dežela izposluje in inkeriča
M. GELBHAUS 58-50
inženir in zaprisojeni patentni posrednik na Dunaju
VII. Siebensterngasse 7, nasproti a. h. patentnega urada.

Božična priložnostna prodaja!

Silno znižane cene!

Čez 1000 nanovo dospelih plaščkov za dame, gospode deklice in dečke od gl. 3.— naprej. Bogata zaloga najfinejših damskih paletotov, zimskih raglanov, jopic iz gladkega in stišnjenege pliša in kožuho-
vinastih koljcev. Največja izbira najfi-
nejših moških oblek, zimskih suknj, double-paletotov, kožuh, sako od gl. 10.—
naprej. Izprehodni in popotni kožuhi...

Primerna božična darila!
„ANGLEŠKO SKLADIŠČE OBLEK“
O. BERNATOVIČ 4101 5
v Ljubljani, Mestni trg šte. 5.

Nenavadna prilika! Za božični nakup

posebno znižane cene!

Vse vrste perila za dame in gospode, po-
steljne in namizne oprave, vse izdelano v
lastni šivalnici.
Šifon, platno, vezenje, nogavice, kravate in
mного drugih predmetov.

Anton Šarc
Sv. Petra cesta šte. 8. 4119-8

Knjigarna lg. pl. Kleinmayr & F. Bamberg v Ljubljani
priporoča naslednje slovenske knjige:

Novosti 1907.

Achleitner Arthur: Med Plazovi.
Povest tirolskega gorskega župnika.
Vez. K 2'60.

Andrejčkov Jože: Žalost in veselje.
Povest. 90 v.

Aškerc Anton: Jadranski biseri.
Balade in romance.
Broš. 3 K, vez. 4 K 50 v.

Cankar Ivan: Aleš iz Razora.
Povest. 1 K 50 v.

Cankar Ivan: Hlapec Jernej in njeg. pravica.
Broš. 1 K 40 v, vez. 2 K.

Cankar Ivan: Krpanova kobilica.
Broš. 4 K, vez. 5 K 50 v.

Cooper L. F.: Vohun.
Broš. 1 K 60 v.

Daudet A.: Tartarin iz Tarascona.
Broš. 1 K 20 v.

Dostojevski F. M.: Ponizani in razžaljeni.
Roman v štirih delih in z epilogom.
Poslov. V. Levstik. Br. 3 K, vez. K 4'20.

Dostojevski F. M.: Zločin in kazen.
(V tisku.)

Boyle Conan: Znamenje štirih.
(Londonska povest.) Vez. 1 K 80.

Gregorčič S., življenjepis.
Spisal Ant. Bugar. 1 K.

Kette Drag.: Poezije.
2 ilustr. izdaja. Br. 4 K, vez. 5 K 50 v.

Lah I.: Vaška kronika.
Broš. 1 K 70 v.

Lipič Franjo: Strahovalci dveh kron.
I. in II. 2 K.

Medved Anton: Za pravdo in srce.
Vez. 3 K 50 v.

Prus Bolesla: Straža.
Povest. Broš. 2 K 40 v, vez. 3 K 40 v.

Šanda Drag.: Poezije.
Broš. 2 K 40 v, vez. 3 K 50.

Sardenko Silv.: Roma.
Poezije. Broš. 2 K, vez. 3 K 20 v.

Šašel Iv.: Biserice iz belokranjskega narodnega zaklada I.
Broš. 2 K.

Šenoa: Zadnja kmečka vojska
Zgod. pov. iz l. 1573. Br. K 1'60, v. 2'60.

Slonkiewicz Henrik: Jernač Zmagajoč.
Povest. Poslov. Fr. Virant. Vez. 1 K 40 v.

Šorli Ivo, dr.: Novele in črtice.
Vez. 3 K 60 h.

Tolstoj L.: Tri povesti.
80 v.

Turgenev: Stepni kralj Lear.
Povest. (Hiša ob Volgi). Broš. 1 K 20, vez. 2 K 20 v.

CHRISTOFLE

Jedilno in namizno orodje

Primerne različice porokov.
NAJLEPŠE OBLIKE. Kompletno
opravljene KASETE za NAMIZ-
NO ORODJE, SKLEDE, PO-
ŠODE za OMAKE, KAVNI in
GAJNI SERVISI, NAMIZNI
NASTAVKI, UMETNINE.

Edino izdelništvo za pravo srebr.
Specialni predmeti za hotele, re-
stavracije in kavarne ter za pen-
sione, menaže itd. 89 2 3
C. in hr. dvorni dobavitelj

CHRISTOFLE & Cie.
DUNAJ, OPERNRING 5
(HEINRICHSHOF).

Ilustrovani cenovni seznam.
Po vseh mestih zastopniki-predajalci.
Za jamstvo pristnosti o-silo vsi izdelki po-
leg stojebo tvojimko vnamko in polno ime
CHRISTOFLE

SUKNA

In modno
blago za obleke
priporoča firma
Karel Kocian
tvarnica za sukno
v Kumpolcu
na Češkem.
Tvarniško-jezno. Vzorec franco.

Samo pristna
goriška
in različna vina
se točijo najceneje
v 208-50
Goriškem vinotoču
Ljubljana
Stari trg 13.

Najcenejše
solnčnike in dežnike
domačega izdelka priporoča
JOSIP VIDMAR
Ljubljana
Pred školijo 19, Stari trg 4,
Prešernova ulica 4. 59

Albums
vsake vrste zlasti
za razglednice :: ::
Poezijske knjige
v usnju in plišu
Spominske knjige
v usnju in plišu
Tintnike
in pisalne garniture
:: :: priporoča kot :: ::
božična darila
Narodna knjigarna

Primerna božična darila
kakor 4174-1
Görz prizemska poljska kukala
dalje gledališka kukala, zlasti nanosniki in očala
so na ogled, ne da bi se koga sililo, da kaj kupi, v
o o o o o o optičnem zavodu o o o o o o
JOS. PH. GOLDSTEIN, Pod Trančo 1.

Uabilo.

Že mnogo let se oproščajo blagotvoritelji

čestitanja ob novem letu in ob godovih

s tem, da si jemlje oprostne listke na korist mestnemu ubožnemu zakladu.

Na to hvalevredno navado se usoja mestni magistrat tudi letos slavno občinstvo opozarjati z dostavkom, da so razpečevanja oprostnih listkov drage volje prevzeli gg trgovci J. S. Benedikt v Prešernovih ulicah ter K. J. Hamanu in Vaso Petričič na Mestnem trgu.

Urhu tega bode v smislu obstoječega ukrepa občinskega sveta raznašal mestni sluga tudi letos oprostne listke po hišah.

Za vsak oprostni listek bodisi za novo leto ali za god, je kakor doslej položiti eno krono in na upisani poli poleg imena pristaviti tudi število vzetih listkov.

Velikodušnosti niso stavljene meje.

Pisnim pošiljatum bodi pridejan tudi razločni naslov pošiljatelja.

Imena blagotvoriteljev se bodo sproti razglašala po novinah.

Magistrat deželnega stolnega mesta
v Ljubljani, dne 12. decembra 1907.

Župan:
Juan Kribar.

Oes. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1907. leta

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:

7-05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Področico, Celovec, Prago.
7-07 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
9-05 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Področico) Celovec, Prago.
11-40 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Področico) Celovec.
1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
3-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Področico) Celovec, Prago.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Področico) Celovec, Prago.
9-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Področico).

Odhod iz Ljubljane drž. toledvor:

7-28 zjutraj. Osebn. vlak v Kamnik.
7-05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.
9-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Sam ob nedeljah in praznikih v oktobru.)

Dohod v Ljubljano juž. žel.:

6-58 zjutraj. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Jesenice, Gorice, Trsta.
8-34 zjutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
11-15 predpoldne. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka juž. žel., čez Področico in Trbiž, Gorice drž. žel., Jesenice.
2-32 popoldne. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
4-36 popoldne. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Področico) Gorice drž. žel., Trsta drž. žel., Jesenice.
6-50 zvečer. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka (čez Področico) Jesenice.
8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Področico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenice.
11-50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Področico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenice.

Dohod v Ljubljano drž. kolodvor:

6-46 zjutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.
10-59 predpoldne. Osebn. vlak iz Kamnika.
8-0 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.
9-59 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Sam ob nedeljah in praznikih meseca oktobra.)

(Odhodi in dohodi so naznačeni v srednje-evropskem času.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Zastonj

se vsako leto milijoni razmečejo za zdravljenja, pri čemer gotovo nobeno prerazličnih zdravilnih načinov kakor kopeli, masaža, mazanje ni ostalo nepoizkušeno, samo oni zdravilni način, s katerim so zlasti poslednja leta dosegli precej velikih uspehov, namreč „električno zdravljenje“ v največ slučajih v veliko škodo bolnikov opuščajo in sicer zato, ker največ trpečih ničesar ne ve, da obstoja tako pripravno in učinkujoče domače zdravljenje.
Da bi srečnosni zdravilni način med bolniki in trpečimi zlasti med takimi, ki jih muči neraznena, nevrastenja, revmatizem, bolečine v glavi in v krizu, želodčne in črevesne bolezni, živčni slabost, ohromelost itd. in spon s gosti vsake vrste napravili znano in pristopno, razpošiljamo na željo in proti vpošiljavi zdolajšnjega kupona **zastonj** in poštne preste svojo 64 strani obsegajočo s premnogimi slikami in koristni nasveti opremljeno

brezplačno knjigo

razpravo o moderni elektroterapiji.
Elektroterapevtska ordinacija
na Dunaju, I., Neuer Markt 14, I. nadstr.

Kupon za brezplačno knjigo. 18/XII.07.

Na **Elektroterapevtsko ordinacijo** na Dunaju, Neuer Markt 14, I. nadstr.

Prosim, pošljite mi knjigo „Eine Abhandlung über moderne Elektro-Therapie“ gratis in franko pod zaprto kovertu.
Ime: _____ Naslov: _____

Tovarna za stole
Fran Švigelj
 na Brežu, pošta Borovnica
 izdeluje vsakovrstne
 stole od priprostih
 do najfinjših brez
 vsake konkurence.
 Cenik na zahtevanje zastoj in franko.
 3420 33

Izmed
 najfinjših in najslastnejših
 čajnih znamk je
ČALANDA
 cejlonski čaj.

Dobro srečo!
 Namesto 10 gl. —
 samo 1 gl. 80
 stane lepa „Gloria“ srebrna s
 ploombo 30 urna anker-remontirna
 žepna ura, prima kolesje z lepim graviranim
 okrovjem s sekundnim kazalcem in lepo pozlač.
 ali posrebr. verižico z obeskom, natančno idoča,
 za samo 1 gl. 80 kr. Dalje ponujam po
 zlačen, 30 urno, (veleprima švicarsko ko-
 lesje) remontoirno uro z lepo pozlačeno verižico
 za samo 2 gl. 75 kr. Za vsako uro 2 letno
 pismono jamstvo. Po povzetju pošilja
IZVOZ UR KOHANE
 Krakov št 17.
 Za neugajajoče denar nazaj. 4156
 Mnogi so naročili po dvakrat.

Triumph-štedilna ognjišča
 za gospodinj-
 stva, ekono-
 mijske i. t. dr. v
 vsakršni iz-
 peljavi. Ze 30
 let so najboljše
 priznane. Pri-
 znana tudi kot
 najboljše in naj-
 trpežnejše izdelke. Največja prihranitev
 goriva. Specijaliteta: Štedilna ognjišča
 za hotele, gostilne, restavracije, kavarne
 i. dr. Ceniki in proračuni na razpolago.
 Glavni kataog franko proti doposlani
 znamki. 1738 30
Tovarna za štedilna ognjišča „Triumph“
 S. Goldschmidt & sin
 Wels 18. Gorenje Avstrijsko.

Uradno dovoljena
 že 15 let obstoječa
najstarejša ljubljanska
posredovalnica stanovanj in služeb
G. FLUX
 Gosposke ulice št. 6 4154
 priporoča in namešča le boljše
 službe iskajoče vsake vrste
 kakor privatno, trgovinsko in gostilniško
 osebje za Ljubljano in zunaj.
 Potnina tukaj.
 Vestna in kolikor možno hitra
 postrežba zagotovljena.
 Zunanji dopisom je priložiti znamko za odgovor.

Najprimernejše
božično darilo
 so
kasete s pisemskim
papirjem
 ki jih ima v veliki
 izbiri na prodaj.
„NARODNA KNJIGARNA“.

Glasovita moderno urejena tvornica
G. Skrbic
 v Zagrebu. Illica št. 40
 priporoča svoje na glasu
 solidne in cene 41
žaluzije
 lesene in platnene
 rolete, lesene in
 železne kapice
 za okna in pro-
 jekte in prosil, da jim
 več pozornosti poklonite tej solidni tvornici.
 Cenovniki in proračuni na zahtevo zastoj.

Vodovodi
 kanalizacije, kopališke naprave

Projekti in izvršitev pri domači
 specialni tvrdki
 (tehn. zved. mnenja ob poveritvi
 gradbe zastoj).

Inženir - hidrotekt
Konrad Lachnik, Ljubljana
 Beethovenove ulice št. 4. Brzjavlj: Lachnik-Ljubljana.

Kako si upaš mi prinesiti kaj drugega,
 nego preizkušeno dobri
„Ottoman“-cigaretni papir ali stročnice.

Kinematograf „Edison“ Dunajska cesta
 nasproti kavarne „Evropa“
 V sredo in soboto nov spored.
 Več se razvidi iz lepakov. 4153

Dobrakuharica
 je izšla Minka Vasičeva je izšla
 v založništvu Lav. Schwentmerja v Ljubljani.
 Dobiva se samo vozana; cena 6 K, po pošti 6 K 55 h.
 Obseza na 576 straneh več nego 1300 re-
 ceptov za pripravljane najokusnejših jedi do-
 mače in tuje kuhe, ima 8 fino koloriranih
 tabel in je trdno in elegantno v platno vezana.
 Hvali jo vse: kuharica s svojega strokov-
 njaškega stališča, literarna kritika zaradi lepega
 lahko umevnega jezika, fina dama zaradi njene
 lepe, pri slovenskih kuharskih knjigah nena-
 vadne opreme, in končno varčna gospodinja
 zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego
 znane nemške kuharske knjige. 59 57

Patent **Katschek**
Eternitov Škrilj
 (Asbestov cementni škrilj).
 Najboljše kritje sedanosti, varno proti ognju, pišu ali nevihti,
 lahko, brez popravil in ceno. Zahtevajte vzorce in prospekte.
 Glavno zastopstvo za južne dežele: 900-20
Portlandcementne tvornice deln. dr. Dovje, Trst.
 Zaloga in zastopstvo v Rudolfovem: JOSIP KOŠIČEK.
 Vprašanja na založnika **Tedora Kerna**, krovca in kleparskega mojstra v Ljubljani, kjer se tudi izdelujejo strelovski,
 kleparska in krovka dela iz različnega blaga.

Ustanovljeno l. 1870 **SEB. UNTERHUBER** Lastnik Fr. Benque
 Tovarna cementa v Weissenbachu. — Tovarna cementnih izdelkov in
 umetnih kamnov. — Podjetje za betonske naprave in naprave vodnjakov.
v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 73
 nasproti topničarske vojašnice 1726 30
 (telefon št. 273)
 se priporoča v izvršitev vseh kamnoseških del iz umetnega kamnja (v različnih imitacijah) kakor: posa-
 mezne dele za fasade, balkone, grobne spomenike itd. Stopnice po naročilu narejene z železno sestavo,
 cementne cevi (rore) z vloženo žično pletenino za napravo vodotokov, vodovodov itd. itd. Plošče iz cementa
 (metalique) preproste in z raznimi vzorci za tlak po cerkvah, hišah, hodnikih, kuhinjah, trotoarjih itd. Prevzete
 betonskih naprav in vodnjakov na podlagi posebnega patenta. — Portlandcement in romancement iz
 Weissenbacha. — Proračuni stroškov zastoj in poštne prosto.

Podružnica v Spiljetu. **„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“** Podružnica v Celovcu.
 Del. glavica K 2.000.000. Stritarjeve ulice št. 2. Rezervni fond K 200.000.
 priporoča
 Promese na kreditne srečke à kren 18' žrebanje 2. januarja. Glavni dobiček kren 300.000.—
 " " srečke regulacije Donave à " 10' " " " " 140.000.—
 " " zem. kreditne srečke à " 5'50 " " " " " 100.000.—
 Vse tri promese skupaj samo 32 kren.
 12-144 Obretnje vloge na knjižice in na tekoči račun od dne vloge do dne vzdiga po 4 1/2 %,
 vloge na tekoči račun proti tridesetdnevni odpovedi po 5 %.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg
 priporoča svoje **Specialiteta:**
izborna pivo. črno pivo „Salvator“.
 Zaloga v Spodnji Šiški. — Telefon št. 187.
 Pošiljavo na dom sprejema restavracija gosp. R. Kržišnik „Narodni dom“, Ljubljana. (št. telefona 32.) 1454-64

Priložnostni
nakup :: :: ostankov
 :: :: 40 metrov :: ::
 zefira, barhenta, flanele, voala in
 drugega pralnega blaga, lepo
 razvrščeno v kosih po 1 do 8 m
 pošilja po povzetju in poštne
 prosto za 8 gl. 50 kr.
 slavnoznana izvozna trgovina 40672
V. J. HAVLIČEK
 v Fodebradih (Češko).

Gostilna
pri „Krajncu“
 nasproti kolodvoru v št. Petru na
 Krasu s 7 sobami za prenočevanje
 tujcev, z letnim prometom 40.000 K,
 se zaradi družinskih razmer pod zelo
 ugodnimi pogoji iz proste roke
takoj prodaja.
 Pojasnila v št. Petru na Krasu,
 gostilna „Krajncu“ 4123-3

Nedosežno
+ Najnovejša ame- +
riška iznajdba +
 Higijensko gumasto blago za moške.
 Porabno na leta. Patent. Gl. 2-30.
 Čez 2 milijona kosov prodanih v kratkem času.
 Higijensko gumasto blago za ženske.
 (Varstvo žensk.) Priporočili najprvi zdrav-
 niški strokovnjaki, porabno na leta. Gl. 1-30.
 Kdor pošlje denar naprej (tudi pismono
 znamke) mu pošlje diskretno in poštne
 prosto, sicer 25 kr. več, edina prodaja
+ H. AUER, tvornice za gu- +
masto blago. +
 Dunaj IX/2, Nussdorferstr. 3-0.

Knjige
 primerne za
božična darila
 se dobivajo v
Narodni knjigarni.
 ZZZZZZZZZZ

Izdelovatelj vozov
FRANC VISJAN
Ljubljana, Rimska cesta št. 11
priporoča svojo bogato zalogo novih
in že razpisanih 194-40

Št. 2021

4149-1

Proda se staro šolsko poslopje z vrtom

v Radečah pri Zidanem mostu,

cenjeno na 15.000 K. — Kupci si poslopje lahko vsak dan ogledajo in kupne cene pisanim potom nudijo podpisane; županstvu; občinski odbor boče v seji določil, kateremu ponudniku se poslopje proda.

Županstvo Radeče pri Zidanem mostu
dne 8. grudnia 1907.

Karbolinej Avenarius

Mavec (Gyps)

za stavbe in kiparje kakor
tudi za vsako drugo obrt,

Vse olja in mazila za stroje
kakor tudi
priznana
najboljše
olje proti prahu

(od katerega
imam samo-
prodajo za
Kranjako)

priporočam
po tvorniških
cenah

Adolf Hauptmann, Ljubljana

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in klorja. 2181 50

A. KUNST

Ljubljana

Židovske ulice 4

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode
in otroke je vedno na zalogi.

Vsekarne naročila se izvršujejo točno
in po nizki ceni. Vse mere se skrajšajo
in razširjajo. — Pri naročilih
naročnikov naj se blagovni vzorec vpo-
slati.

Ustanovljeno leta 1845.

JOS. REICH

Edini zavod

za kemično čiščenje obleke
ter zastorov, barvarija in
likanje sukna
na par.

Poljanski nasip —
Ozke ulice št. 4.

Sprejemališče

Šelenburgove ulice št. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

Pariski modercil

Pariski modercil

Sprejaj ravna oblika,
ne tiščil na želodec.

priporoča v največji izbiri

Jlojzij Persché

v Ljubljani

Pred škefije št. 21.

**Pekarija
slačičarna
in
kavarna**

J. ZALAZNIK

Stari trg št. 21.

= Zljalke: =

Glavni trg 6

Sv. Petra cesta 26

Važno! Za Važno!
gospodinj, trgovce in živinorejce.

Najboljša in najcenojša postrežba

za droge, kemikalije, zelišča, ovetja,
korenine itd. tud' po Kneippu, ustne
vode in zobni prašek, ribje olje, re-
dine in posipalne moke za otroke,
dišave, mila in sploh vse toaletne
predmete, fotografirane aparate
in potrebnostne, kirurškega obve-
stila vsake vrste, sredstva za desin-
tekojlo, vosek in paste za tla itd. —
Velika zaloga najfinojšega rumca in
kemjake. — Zaloga svežih mal-
meralnih vod in solj za kopeli.

Oblastv. kance. oddaja strupov.

Za živinorejce
posebej pripravljeno: grenka sol,
dvojna sol, soliter, enojan, kolmoč,
trmilno apno itd. — Vnanja naročila
se izvršujejo točno in solidno.

— Drogerija — 50

Anton Kano
Ljubljana, Židovske ulice št. 1.

Kupuje po najvišji ceni rana
solista (roba), ovetja, korenine, se-
menja, alijske itd. itd.

Nov vegetabilski crème za brsi.

Najnovejša iznajdba iz prirodnih pridelkov. Razvitek in obnovev
pri. Raskočen stas. Rabi se samo zunanje. Zdravniško preiz-
kušeno. Lonček z navodilom stane K 3.— in K 5.—, poštnina 70 h.
Moj lepotilni crème Lilie daje koži mladostno svežost, deluje z
uspehom proti pegam in vsem nečistostim kože. Lonček stane K 1.—
milo — 70, puder K 1.—. — Prodaja in razpošilja gospa Käthe
Menzel na Dunaju, XVIII, Schulgasse 3, I. nadstr. 11.
Znamke vseh detela se sprejemajo. 2317-23

COGNAC

4194-3

CZUBA-DUROZIER & CIE.

francoska tvornica konjaka Premontor. Dobiva se naved.

Ustanovljena 1864.

Razglas.

Vsled sklepa c. kr. okrajnega sodišča v Ljubljani z dne 5. decembra
1907 opr. št. A I. 820/6/118 se bo na prošnjo ml. **Franciške in Ivane**
Orešek iz Ljubljane vršila v pisarni podpisanega c. kr. notarja v Ljubljani,
Sodniške ulice št. 9,

dne 18. t. m. ob 9. uri dopoldne

prostovoljna javna dražba

njihovega posestva pod hiš. št. 44 ob **Sv. Petra cesti** vlož. št. 120 kat. obč.
Petersko predmestje I. del. Vzklicna cena znaša **16.000 kron**, dražbeni pogoji
leže v navedeni notarski pisarni med navadnimi uradnimi urami na vpogled; le
način plačevanja najvišjega ponudka se bo določil sporazumno s kupovalci šele
na dan dražbe. Kot varščino mora vsak kupovalec založiti pred začetkom dražbe
v roke sodnega komisarja znesek 1600 kron v tuzemski gotovini, pupilarno varnih
vrednostnih papirjih, katerih vrednost se izračuna po dunajskem borznem kurzu
predidodega dne ali v hranilnih knjižicah kake hranilnice, pri kateri se lahko
nalagajo denarji nedoletnikov. 4105-3

Dr. Karel Schmidinger

c. kr. notar kot sodni komisar.

Stanje hranilnih vlog:
23 milijonov K.

Rezervni zaklad:
nad 800.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši, v Prešernovih ulicah št. 3

poprej na Mestnem trgu zraven rotovža,

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure do-
poldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4%
ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapi-
tal. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica
iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

**Za varnost vlog jamči poleg lastnega re-
zervnega zaklada mestna občina ljubljanska**
z vsem svojim premoženjem in vso svojo
davčno močjo. Da je varnost vlog popolna,
svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico
tudi sodišča denar maloletnih otrok in va-
rovancev. 124-12

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potem c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4%, na leto. Z obrestmi
vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da zna-
šajo obresti in to odplačilo ravno 5%, izposojenega
kapitla. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol
lete. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi
vred. na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto
6%, izposojenega kapitla. Dolžniku je na prosto voljo
dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne
papirje.

Hajna iluzija?

Registriran vzorec. Oblastveno varovano.

Najlepši kras božičnega drevesca,

ki bi ga ne smelo pogrežati nobena krščanska družina, je moje izboljšano

briljantno angel. zvonilo za božič. drevo št. 1
popolnoma iz kovine s 5-pazlač. angelci, 30 cm visoko. Garantira se za funkcionalnost.

Pridrži se lahko takoj na največje ali najmanjše drevo s preprostim nasajenjem.
Postavljeno na mizo se rabi lahko tudi za namizno zvonilo. Postavljeno na toplo
pod funkcionalna tudi brez prižiganih sveč.

Gorki srak treh prižiganih sveč
vrtil gonilno kolo, nanje pritrjeni
briljantni jekleni betiški pa udarjajo
na troje, svoneov in blagovodno,
arabnočisto svoneenje sadoni, mlado
in staro prestatvajajo v božično bla-
ženost. Kos stane s kartonom in na-
odlom vred K 1.50.

3 kosi K 4.25 9 kosov K 12.—
4 " 5.50 12 " 15.—
6 kosov 8.— 24 " 29.—
36 kosov K 48.50
50 " 58.—
100 " 112.—

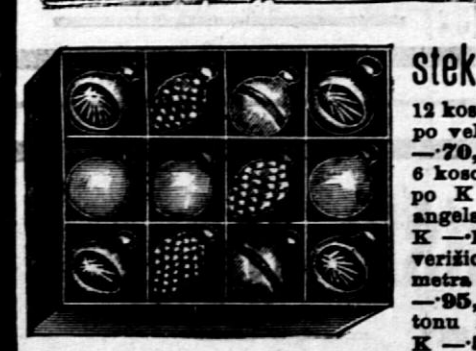
Št. 2. Ravnotisto angelko sro-
nilo za božično drevesce, izvršeno
vselegantno in posebno fino po-
nikljano, s sukami stebriči za svonee
in tremi prekrasno karečimi arabnimi
lametastimi rožami, ki potem, ko so
prižigane sveče, prekrasno odsejajo,
kos s kartonom in navodilom vred
2.— K.

3 kosi K 5.50 9 kosov K 15.50
4 " 7.25 12 " 20.25
6 kosov 10.50 24 " 32.50
36 kosov K 57.50
50 " 77.50
100 " 150.—

Najnovejši:

stekl. nakit za božično drevesce

12 kosov sortiranih, skrbno savitih, v karton,
po velikosti in izvršitvi po K.—40, —60,
—70, —80, 1.— 1.20, 1.50, 2.—
6 kosov v kartonu, po velikosti in izvršitvi
po K.—75, —90, 1.— 1.20. Lameta,
angelčki lasci, arabni ali slati, kuverti
K.—10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90,
100, 120, 140, 160, 180, 200, 220, 240,
260, 280, 300, 320, 340, 360, 380, 400,
420, 440, 460, 480, 500, 520, 540, 560,
580, 600, 620, 640, 660, 680, 700, 720,
740, 760, 780, 800, 820, 840, 860, 880,
900, 920, 940, 960, 980, 1000.

Božična nagrada.

Vsak p. n. kupec, ki od 1. septembra do 30. novembra pisмено naroči
za najmanj 40 K blaga, dobi zastoj za božično nagrado alarmno budilko
po št. 4345 s po noči svetlečim se kazalnikom in pa kolektor na leto 1908.

Samostojna delovna ali delna? —

3896 16

Potilja se po povzetju ali denarjasprij. Najpripravnije so naroči na odrazu poštno nakaznico. Neobhodno
je potrebno, da se pri naročitvi opomni, ali naj se pošlje blago po povzetju ali se je denar odposla po
nakaznici. Tudi je v korist vsakega naročitelja, da naroči, čim le mogoče, blago še pred 15. decembrom,
ker pošta po 16. decembru zaradi hudega navela ne more dostavljati tako hitro, kakor ob navadnem času.

Naslednje naročbe satorj prenehanje na naslov:

Prva tvornica za ure v Mostu, Jan Konrad

c. kr. dv. delov. v Mostu št. 1944 na Čukam.

3. Zahtevalje moj najnovejši glavni katalog s 3000 slikami, ki vam ga lahko pošljem sestavi in
v poštno prelo.

SVETOVNOSLAVNI FERNET-BRANCA

tyrdko FRATELLI BRANCA v MILANU

EDINE IN IZKLJUČNE LASTNICE TAJNOSTI O PRIPRAVLJANJU
JE NAJUSPEŠNEJŠA ŽELODOŃA GRENČIOA NA SVETU!
Neutrpljiva v vsaki družini! Dobiva se v vsaki boljši delikatesni
trgovini in v vsaki kavarni.

Orehe, suhe gobe,
kumno, oves

ter sploh vse deželne pridelke kupuje
Anton Kolenc v Celju.
647 46

Käthe voda za prsi.

Senzacionalno sredstvo v do-
sego čarobnih prsi. Käthe
voda za prsi se rabi samo
zunanje. Zajemeno neškod-
ljivo. Steklenice po 3, 5
in 8 kron poštne proste.
Diskretno pošilja po po-
vzetju 4316-23
Käthe Menzel na Dunaju XVIII
Schulgasse 3, I. nadst. 11.

J. Grobelnik v Ljubljani

prodaja vse manufakturno blago

od ponedeljka 2. decembra do Božiča
po iznenadno znižanih cenah.

Kdor še ni nakupil zimskih potrebščin, dobi

posebno sukno za moška oblačila
damske blagove .. .. zadnje novosti
radi prevelike zaloge po brezkonkurenčnih cenah.

Po resnično priložnostnih cenah priporočam tudi

4 32-8

praktična božična darila kakor

preproge, zagrinjala, angleške plede,
garniture, krasne šerpe in rute, odeje, volnene in šepane.
Belo blago (platno, Schrollol šifoni). Namizno perilo in robci.

Nihče naj ne zamudi res ugodne prilike!

Službe

ali kakoga drugega zaslužka išče
mlad moški, zmožen slovenskega in
nemškega jezika. Posebno veselje ima
za potovanje.

Pisma se prosijo pod „J. B. 47“
poste restante Ljubljana. 4187-2

Svarilo.

Podpisana tem potom izjavljam, da
nisem plačnica za dolgove, ki bi jih
naredil brez moje vednosti moj mož
Jakob Walland ali kdorkoli
drugi.

Marta Walland.

4129-2

Največja in najcenejša izber

reklamnih

koledarjev

kot trgovska novoletna darila.

Lepi in ceni vzorec.

Dobe se z torbico ali brez
torbice z tiskano firmo.

Velika zaloga

lepih malih in večjih jaslic

od 10 vin. naprej.

Vzorci dopošljem na ogled.

Se vljudno priporoča 3488 19

Ivan Bonač

trgovina papirja

v Ljubljani.

SLAŠČIČAR R. KIRBISCH SLAŠČIČAR

4102-2 v Ljubljani, na Kongresnem trgu št. 8

priporoča bogato zalogo najfinejših in slastnih

obeskov za božična drevesca

bonbonov, francoskega sadovja, čokolade, čajnega
peciva, pečeno, kompota, vin, ruma, čaja, liker-
jev itd., lepih atrap, kčšaric, pokalnih bonbonov.

K praznikom

različne potice, prežce, pince, šartelj itd.

Tukajšnja in zunanja naročila točno.

Število otrok

znižati na 2 ali 3 je pametno
in prihrani mnogo denarja
Zanesljivo navodilo za to, za
kar je došlo, več tisoč zahvalnih
pisem, pošlje tajno za 90 h
v avstrij. znamkah gospa
A. K. A. U. R. A.,
Berlin S. W. 220, Lin-
denstrasse 56

Domača tiskarna.

Vsakdo svoj lastni tiskar!

Z nastopno navedenimi
zbirkami vsakdo lahko
tako tiska posetnice,
naslovnice, nazna-
nila, okrožnice, uradna
povabila, povabila k shod-
dom it. Z enkratno sestavo se lahko
natisne na tisoče odštev. Cene z vsemi
prilicami:

65	8rk	K 1	255	8rk	K 480
90	"	140	8rk	"	6-
120	"	2-	468	"	7-10
140	"	2-40	65	"	10-
211	"	4-	809	"	12-

V elegantni kovinasti omarici je še trajna
odtiskovalna blazinica, kovinasto držalce za
4024

J. LEWINSON, tvornica za pečatnike.

Telefon 12179. Dunaj I./2, Adlergasse 12.

Iščete se zastopniki. Cenovniki zastani,

Izšel je težko pričakovani

Koledar

4142-1

za

kmetovalca 1908.

uredil dež. m. nadzornik J. Legvart.

III. zelo popolnejši letnik z vsebino:
Kratek opis umne živinoreje; zlata
pravila živinoreji, krmljenje goveje
živine in prašičev.

Reja domače perutnine, mlekarstvo,
preiskovanje in boleznih mleka. Obde-
lovanje travnikov, naprava in osuše-
vanje travnikov, umetna in naravna
gnojila. Sadjereja. Živnozdravništvo.
Vinoereja. Tabele za merjenje lesa.
Kmet. zakonl. Hmeljarstvo. Merjenje
lesa. Prerač. v kile, orale in hektarje.
Koledar, sejmi in še mnogo drugega.

Vezan je letos v posebno močno
platno. Cena s pošto K 1-80, in se
naroča pri Fr. Seunig v Ljubljani.

Valec prihranitve dragega povzeta
se naj znesek naprej dopošlje.

Acetyleno podobno luč, s precejšnjo prihranitvijo
petroleja daje neki prašek.

Cena 30 vinarjev

za 20 litrov petroleja

Dobiva se samo pri kemiku Mr. Ph. Mardetschlagerju

Orlova lekarna

v Ljubljani na Kranjskem, Jurčičev trg.

Reklamne koledarje

za trgovska novoletna darila
preskrbi po najnižjih cenah

„NARODNA KNJIGARNA“.

Otvoritveno naznanilo.

Gospodom trgovcem ljubljanske okolice in dežele vljudno
naznanam,

da sem otvoril

na Kongresnem trgu št. 14

zalogo in skladišče na debelo
s pleteninami vsake vrste, drobnega in modnega blaga.

Vabim gospode trgovce za osebni obisk, kakor tudi za pi-
smena naročila, katere bodem vsikdar točno in po možnosti naj-
cenejše izvrševal.

Priporoča se z velespoštovanjem

4050-4

LUD. DOLLENZ.

Hamburg Amerika
Linie

Vožnja traja
dni 6 dni

izvrstna prilika za potovanje

Je in ostane

z najnovejšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parniki

„Amerika“ 24,000 ton
„Kaiserin Augusta-Victoria“ 25,000 ton

toraj še enkrat večji

Pojasnila daje zastopnik:

Ljubljana Kolodvorske-ulice št. 28

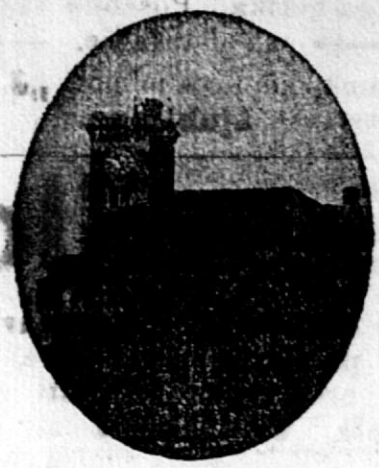
Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Božično radost v kuhinji

praktični gospodinji pripravi še najhitreje zaloga staropreizkušene Maggijeve zabele. Juham, omakam, sočivju daje presenetljivo krepko blagoslast in ob vladajoči druginji pomaga hraniti.

Bazar k ljubljanskemu gradu

EMIL DOBRIČ
LJUBLJANA,

Prešernove ulice št. 9
poleg c. kr. glavne pošte
priporoča svojo na novo urejeno

trgovino igrač
galanterijskega blaga

parfumerij, steklenih in porcelan. reči, damskih torbic, debarnic, razglednic itd.

Zaloga svetovnoznane brežovega soka za lase.
(Dr. J. Birken-Haarwasser.)

Moje cene vzbujajo pozornost

Samo na solidni podlagi.

Klobučke cilindre in čepice
v najnovjših faconah in v velikih izberah
Ivan Soklič.
Red trnovec št. 2. Restor. pleh. izdelave

Lepa
božična in novoletna darila.
Velika, bogata zaloga!

Vsled velike konkurence prodajam po
najnižjih cenah

tako, da morem vsakega zadovoljiti. Vljudo vam na ogled, in se priporočam za obilen obisk.
z veselo poštovanjem

FR. ČUDEN, urar in trgovec
v Ljubljani, nasproti frančiškanskega samostana.
Ceniki s koledarjem zastoj in poštnine prosto.

Književna novost:

A. Aškerc: Jadranski biseri.

Balade in romance slovenskih morskih ribičev.

Aškerc je spletel iz snovi, ki jih je nabral med slovenskimi morskimi ribiči v Barkovljah, v Kontovelju, potem pri Sv. Križu, na Brežini, na Proseku, v Devinu in drugod v tržaški okolici poističen venec, obsegajoč 53 izvirnih balad in romanc, ki morajo zanimati vsakega ljubitelja slovenske moderne poezije.

Cena: Broš. K 3.—, po pošti K 3 10, eleg. v platno
vezano K 4 50, po pošti K 4 70.

Založništvo L. SCHWENTNER
v Ljubljani, Prešernova ulica št. 3.

58—77

MOËT & CHANDON

JE ŠAMPANJEC
NAJVIŠJEGA
DVORA
ARISTOKRACIJE.

USTANOVLJENO
1743.

GLAVNO ZASTOPSTVO:
J. WEIDMAN
DUNAJ III.

Popolna oprema
za novejšenko
otroško perilo
v zalogi za vsako starost priporoča znana trgovina s perilom
C. J. HAMANN
LJUBLJANA.
Perilo lastnega izdelka.
1876 Ustanovljena 1876.

Vsakevrstne
rane
se morajo skrbno varovati pred vsako nevarnostjo
ker se po tej lahko vsaka tudi najmanjša rana razvije v zelo hudo, težko ozdravljivo rano. Če to ni se je izkazalo močno učinkovito, tako imenovano praško domačo maslo kot nenehno sredstvo za obvaro. To obvaruje rane, olajšuje vnetje in bolečino, hladi in pospešuje celjenje.
Kasno pošilja se vsak dan. 24
1 cela pulica 70 v, 1/3 pulice 50 v. Proti predplačilu 4 pulice, proti predplačilu 7 K 10 pulice poštnine prosto na vsako postajo avstro-ogrske pošte.
Vsi deli embalaže imajo zakonito dopolnilno varstveno znamko.
Glavna zaloga
B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj
Lekarna „pri črnem orlu“
Praga 1877 12
Mala strana, ogel Nerudove ulice 208
Zaloga v lekarni Avstro-Ogrske.
V Ljubljani se dobiva pri gospodih lekarnih: O. Ploccol, U. pl. Trnkoczy, M. Mardetschberger, J. Mayr.

Prvovrstni, avstrijski
izdelek.

Kleinoscheg Derby sec
napravljen iz francoskih vin.

Kleinoscheg Goldmarke
napravljen iz domačih vin.

Naprodaj povsod.

Za Božič!

Velika izbira
božičnih in novoletnih daril

kakor tudi raznih
predmetov za okrašenje božičnih drevesc
finega domačega in tvorniškega izdelka.

Nadalje se priporočam slav. p. n. občinstvu za naročila raznih najfinjših tort in vsakevrstnega okusnega peciva. V zalogi imam različnih desertnih in čokoladnih bombonov ter postrezam tudi s finimi desertnimi vini in raznimi likerji.

Fini turinski pelinkevec.

Vsak dan sveže medene, orehove in rozinove potice, šartelj, pince in drugo pecivo, v pekarni pa fin domač ržen kruh.

V kavarni

vsak čas črna in bela kava ter izboren čaj.

Jak. Zalaznik

slastičarna, kavarna in pekarija.

Stari trg št. 21.

Največja
zaloga

Dokolenic (gamaž) iz usnja
in suknja za g. s. ode, gospe, in otroke.

Turistovskih čevljev
Ameriških čevljev
Otroških čevljev
Čevlji za dom

Prva in največja zaloga čevljev na Kranjskem

F. Szantner

Selenburgove ulice 3 * Ljubljana * Šelenburgove ulice 3

Ceniki zastoj in poštnine prosto. Kuzenja naročila točno proti povzetju.